

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst do Din 2.-, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni lasek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 128.

Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Polom fašističnega gospodarstva

Deficit znaša že nad 4 milijarde in še vedno narašča — Mussolini-jevo opravičevanje pred zbornico — Novi davki in znižanje delavskih mezd

Rim, 28. maja. r. V soboto zvečer je imel italijanski diktator Mussolini v fašistični poslanski zbornici velik govor o gospodarskem in finančnem položaju Italije. Ta govor, je vzbudil tako v italijanski, kakor v inozemski javnosti naravnost senzacijo, ker je Mussolini tokrat pod težo razmer, ki vladajo danes v Italiji, prvič priznal neuspeh fašistične gospodarske politike in že v naprej opravičeval ukrepe, ki jih namerava izdati, da reši svoj režim pred popolnim finančnim polomom. V mednarodnem gospodarskem in finančnem svetu so si bili glede gospodarskega položaja Italije že davno na jasnem in že leto dni sem se stalno množe glasovi, da bo trinajsto leto fašizma končalo s popolnim polomom fašističnih gospodarskih in finančnih teorij.

Fašizem je vsa leta sem zaradi reklame, namenjene tako domači kakor inozemski javnosti, izvajal grozna javna dela, ki pa so seveda stala državo milijone in milijarde. Na drugi strani je fašizem zaradi svoje zunanje politike posojal denar na vse strani, čeprav je bila zanj stiska že doma. Treba se je le spomniti ogromnih milijonov, ki jih je Italija vrgla v Albanijo, da bi jo gospodarsko podjarmila in koliko so stala Italijo razne družbe atentatorjev, ki jih je celo vrsto let vzdrževala in financirala. K temu so prišle še razne druge parade ob neštivilnih fašističnih jubilejih, tako da ni prav nič čuda, če se je fašistični režim naposled znašel pred praznimi blaginjami. Splošna gospodarska kriza tudi Italiji ni prizanesla in tako se je gospodarski in finančni položaj tako poostiril, da tega tudi spretni in okretni Mussolini ne more več prikriti.

V obširnem govoru je Mussolini pred fašistično zbornico očrtal gospodarski in finančni položaj Italije in priznal, da znaša primanjkljaj v državnem gospodarstvu za preteklo leto 4 milijarde lir. V tekočem proračunskem letu je že dosedaj nastal primanjkljaj v višini 209 milijonov, tako da računajo fašistični finančni strokovnjaki s tem, da bo primanjkljaj do konca leta dosegel dve milijardi, skupno torej 6 milijard lir, to je skoro dvakrat toliko, kolikor znaša državni proračun Jugoslavije. Mussolini je naglašal, da se mora za vsako ceno vzpostaviti proračunsko ravnotežje, ki je temelj vsakega gospodarstva in ki je tudi predpogoj za stabilnost italijanske valute. Vlada je že pri sestavi proračuna znižala vse izdatke, vendar pa s samimi prihranki ni bilo mogoče najti kritje za ves primanjkljaj. Zato se morajo povečati dohodki. Toda sprito sedanjih gospodarskih prilik ni mogoče misliti na nove davke, ker je davčna obremenitev dosegla že vrhunec in je lok že itak prenapet. Trgovinska bilanca je nezadovoljiva. Že od leta 1928 dalje stalno nazaduje, tako v pogledu izvoza kakor v pogledu uvoza. Italijani morala zaradi tega preurediti vse svoje narodno gospodarstvo in ga kar najbolj prilagoditi svetovnemu trgu. Predvsem bo treba znižati notranje produkcijske stroške in jih spraviti v sklad s produkcijskimi stroški drugih držav. To se mora doseči ali z znižanjem cen ali pa z devalvacijo lire. O ravrednotenju lire pa noče Mussolini nič slišati, ker je prepričan, da se bodo slej ali prej morale vse države vrniti k zlati valuti. Zaradi tega preostaja samo rešitev potom znižanja cen. Tu bodo morali prispevati svojo žrtev tudi delavci, ker se bodo morale zaradi znižanja cen in produkcijskih stroškov znižati predvsem mezde. Mussolini je zagovarjal ta ukrep s tem, da bo sicer nastopila še večja brezposelnost, ako italijanski izdelki ne bodo mogli konkurirati na svetovnem trgu. Obširno je Mussolini govoril tudi o obnovi italijanskega gospodarstva in dejal, da to ni odvisno samo od fašističnega režima, marveč od splošnega položaja na svetu, predvsem pa od razvoja svetovne politike. Za osnovno napako smatra, da se je sploh načelo razorožitveno vprašanje. Svet je od tega pričakoval olajšanje, v resnici pa je razorožitvena razprava le še po slabšala gospodarske prilike. V strahu pred presenečenji so se začele vse dr-

žave na novo oboroževati in tako se ogromne milijarde odtegnile gospodarski produkciji in investirale v kanone, vojne ladje in letala. Končni uspeh pa je ta, da so vsi narodi sedaj se bolj oboroženi, kakor so bili poprej, kar bo imelo še hude posledice. Evropa se mora naposled iztrezniti in se odločiti za kontinentalno politiko, ker bo sicer izgubila iz rok svoje lastno krmilo in utonila v popolni gospodarski anarhiji. Evropa se mora pomladiti, ako se hoče izogniti nevarnosti, da jo podjarmita Amerika in Japonska.

Strašno vprašanje, ki leži danes nad Evropo, je vprašanje: Vojna ali mir. Zgodovina nas uči, da vojni dogodki, ki stalno spremljajo usodo človeštva, so neko strašno prokletstvo, ki se mu ni mogoče izogniti. Tega se zaveda v polni meri tudi fašistični režim, ki je moral zaradi tega žrtvovati milijone in milijarde, da bo Italija pripravljena za vse eventualnosti. Tudi

to je vzrok, da sedaj gospodarske in finančne razmere niso zadovoljive. Ob koncu svojega govora je Mussolini apeliral na italijanski narod, naj doprinese nove žrtve za zmago fašizma.

Že danes objavlja uradni list prve dekret o sanacijskih ukrepih vlade. Prvi dekret določa, da morajo lastniki italijanskih ali inozemskih vrednostnih papirjev v roku 10 dni plačati posebno takso v višini 5 do 10 odstotkov. Drugi dekret omejuje devizne operacije in pod strogi sankcijami prepoveduje nakup deviz v inozemstvu. Devize se bodo v bodoče izdajale izključno le za res nujne potrebe industrije. Izvoz italijanskih čekov je najstrožje zabranjen. Pri potovanjih v inozemstvu se bo v bodoče smelo vzeti s seboj največ 5000 lir v gotovini, vendar pa mora biti potreba tako visoke vsote dokazana. Za prihodnje dni pričakujejo še novih ukrepov, zlasti glede znižanja delavskih mezd.

Bolgarski „zvenizem“

Novi bolgarski režim je kombinacija fašizma in hitlerizma, prikrojen za bolgarske prilike

Sofija, 28. maja. r. Glasilo protogovorcev »Makedonska pravda« je objavila uvodnik pod naslovom »Zvenizem«, v katerem tolmači pokret, ki ga predstavlja nova bolgarska vlada. Članek se zaključuje z naslednjimi besedami: Zvenizem je za bolgarsko suverenost, za bolgarsko dostojanstvo, ima določeno notranjo in zunanjo politiko in dovolj sredstev, da jo izvaja. Svet se je že začel zanimati za ta novi čisto bolgarski pokret ter ga primerja z drugimi novimi pokreti. Mnogi mislijo, in sicer po pravici, da ima zvenizem nekatere skupne splošne smernice s socializmom, hitlerizmom in fašizmom, toda zvenizem je sprejel tudi mnoge programatične točke bolgarskega zemljedelskega pokreta, zaradi česar je zbudil toliko zanimanja povsod in za-

služi podporo in simpatije.

Sofija, 28. maja. Po naredbi notranjega ministra so bila uknjena koncentracijska taborišča, v katerih so bili internirani teroristi iz obeh frakcij makedonskosti. Internirani makedonstvujoči so bili izpuščeni že v petek. Z ukinitvijo koncentracijskih taborišč želi vlada poudariti, da makedonstvujoči ne predstavljajo več nevarnosti za notranji mir in varnost in da jih morejo oblasti obvladati tudi z običajnimi policijskimi ukrepi.

Sofija, 28. maja. AA. Bolgarska brojavna agencija poroča: Po seji ministrskega sveta je predsednik vlade izjavil, da je bolgarska vlada potrdila sporazume, sklenjene v Parizu in Londonu z lastniki bolgarskih predvojnih posojil.

Francosko-ruska vojaška pogodba

Po nemških vesteh je pogodba že sklenjena in se bo še izpopolnila

Berlin, 28. maja. r. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Pariza, da je sporazum o vojaškem dogovoru med Francijo in Sovjetsko Rusijo gotov. List poroča nadalje, da je v zvezi s tem prišlo do sestanka generala Gamenina in drugih zastopnikov francoskega generalnega štaba z odpravnikom poslov Sovjetske Rusije, na katerem je bil sklenjen dogovor, ki se tiče vojaškega sodelovanja obeh držav. To sodelovanje označuje izmenjava goto-

vih načrtov, kakor tudi obojestranskih inspekcijskih oficirjev. Oblika tega dogovora, ki bo v ostalem v kratkem objavljena v Ženevi, je bila izbrana zato, da se prepreči videz zveze o direktni vojaški pomoči, ki trenutno še ne obstoji. Vsekakor je značilno, pravi berlinski list, da bo general Gamenin za svoje nameravane potovanje v Moskvo dobil pooblastilo, na podlagi katerih bo mogel sam odločati, kako naj se sedanji dogovor še nadalje izpopolni.

Doba prekoceanskih poletov in rekordov

Francoska letalca Costes in Rossi sta preletela Ocean in sta že v Ameriki

Pariz, 28. maja. r. Včeraj sta startala francoska letalca Costes in Rossi k prekoceanskemu poletu. Vsa francoska javnost z velikim zanimanjem spremlja ta polet, s katerim hočeta zmagovalca Oceana postaviti nov rekord in prekoreti svoj prvi polet, s katerim sta postavila dosednji rekord v prekoceanskih poletih.

Pariz, 28. maja. AA. Havae poroča iz New Yorka: Po poročilu, ki so ga snoči ob 23. uri poletnega časa preestregli iz letala Costes in Rossi, sta francoska letalca takrat letela naravnost čez Novo Skotsko. Letalca sta javila, da je pilotiranje zelo težko, ker že od Nove Fundlandije popolnoma ničesar ne razloži zunaj letala. Sicer sta pa letalca javila, da je na letalu vse v redu. New York, 28. maja. r. Letalo Costes in Rossi je savi ob 6. opazili v bližini Hali-

faxa in ju z veliko napetostjo pričakujejo v New Yorku.

Pariz, 28. maja. AA. Iz St. Louisa v Senegalu poročajo, da je letalo »Mavricat«, ki ga pilotira Mermoz in ki vozi še 4 potnike in pošto za Južno Ameriko, odletelo davi ob 3. uri po Greenwichu proti Natalu v Južni Ameriki.

Skrivnostna zastrupljenja

Pred nekaj tedni je zbolelo trideset angleških podčastnikov in mož nekega polnega polka v Aldershotu. Vojaške oblasti so nemudoma uvedle preiskavo, ki ni pokazala nič posebnega. Kmalu nato sta zbolela na znakih zastrupljenja še dva vojaka nekega drugega oddelka Vojaške komisije vodijo strogo preiskavo da doženejo vzroke teh obolenj.

Nemčija zahteva enoletni moratorij

Pogajanja z upniki še niso končana — Niso izključena presenečenja

Berlin, 28. maja. r. Nemška državna banka je objavila, da so imeli njeni zastopniki sejo z zastopniki upnikov nemških dolgoročnih in kratkoročnih inozemskih dolgov, potem ko so se zadnje dni vršili neprestani razgovori med posameznimi delegati. V delu konference se je dosegel znaten napredek ter je bilo sklenjeno, da bo prihodnja plenarna seja danes ob 4. popoldne.

Glede na predgovodino tega komunikeja nemške državne banke o nadaljevanju pogajanj transferne konference je treba poudariti, da so včeraj inozemski

upniki ves dan razpravljali v hotelu »Esplanade« ter bili le v telefonski zvezi z državno banko dokler se ni sestala plenarna seja ob 6. popoldne. Ob pol 6. popoldne so bili pozvani zastopniki inozemskega tiska na konferenco, ki je bila napovedana v državni banki za pol 9. zvečer. Ta sprejem novinarjev pa je bil ob pol 8. zvečer nenadoma odpovedan in kmalu nato je bil objavljen omenjeni komunike državne banke. Čuje se, da je izdelana nemška spomenica, ki zahteva enoletni moratorij. Inozemski upniki odklanjajo za sedaj vsako izjavo.

Italija in Francija

Pariški glas o potrebi sporazuma med Rimom in Parizom

Pariz, 27. maja. AA. »Temps« prinaša uvodnik o sodelovanju med Francijo in Italijo in o solidarnosti med obema narodoma, med katerima, kakor pravi list, obstoji toliko sorodnosti, ki imata isto težnjo po moralni veličini in dostojanstvu. Njun neodvisen obstoj je eden izmed bistvenih pogojev za ohranitev miru v Evropi. Evolucija, ki se kaže v zadnjem letu v odnosih med obema državama, pravi list, dokazuje, da bistri italijanski misel vedno zmaga spricho jasnosti dejstev nad čustvi, ki so jih utegnili roditi razni nesporazumi. V ekspekciji, ki ga je podal zunanji minister Barthou v poslan-

ski zbornici, je slavil nepristranost, s katero je italijanski delegat Aloisi predsedoval v Ženevi odboru za posarski plebiscit. Tedaj je g. Barthou dejal, da ni mogoče, da se Francija in Italija sporazumeta v prisrčen in lojalni dokončni sporazum. Francoska diplomacija, zaključuje list, ne bo zametala nobenega truda, da pospeši tak sporazum. Če obstoje razlike glede metod ureditve velikih problemov, je pa po drugi strani popolno soglasje med obema državama glede cilja, to je glede udržitve miru s političnim redom v Evropi.

Polkovna slava 40. pešpolka triglavskega

Ljubljana, 28. maja. Danes obhaja naš 40. pešpolk triglavski svojo slavo v spomin na zmago, ki jo je ta polk še kot slovenski planinski polk izvojeval na Koroskem pri Kotlah, ko je poglaval sovražnika slovenske zemlje daleč čez mejo.

V bogato okrašeni vojašnici so se zbrali v posebnem paviljonu gostje s komandantom dravske divizije generalom Cukavcem s pomočniki konjaskim gen. Jovanovcem na čelu, razen tega so prišli čestitati tudi ban dr. Drago Marušič z načelniki raznih odsekov banke uprave, škot dr. Gregorij Rozman, župan dr. Dinko Puc z več občinskimi svetniki, senator dr. Gustav Gregorin, železniški direktor Cugmus z več načelniki, predsednik Jadranske straže Josip Pogacnik z odborom, rektor univerze prof. dr. Slavič, policijski upravnik g. Keršovan s poveljnikom Grilom, sreski načelnik Znidarčič, predsednik Rdečega križa dr. Krejčič, oblastni odbor Narodne odbrane je zastopal Miroslav Matelič, krajevne pa dr. Lukic, a Streiško družino g. Lipnik. Navzoči so bili tudi predsednik Trgovske akademije direktor dr. Pirjevec in vsi staroste sokolskih društev, kakor tudi večina narodnih organizacij iz vse Ljubljane. Stevilno so bile zastopane tudi dame, a slavnosti so se udeležili tudi komandanti vseh vojaških edinic s prav številnimi deputacijami.

Po svečanosti na dvorišču, ki so jo opravili duhovniki vseh treh veroizpovedi po navadnem ceremonielu, je komandirju poročal podpolkovnik Rudolf Knez, nato je pa defilirali ves polk in ga je ogovoril njegov komandant Ljubomir Živanovič. Nato so se gostje podali v dvorano k zakuski, kjer je polkovnik živinovič prečital brzojavno čestitko Nj. Vel. kralju, ki so jo vsi navzoči pozdravili z vzklikom: Živio! Vojaška godba je zaigrala državno himno. Tudi prva napitnica je veljala najvišjemu poveljniku Nj. Vel. kralju, da so se ovačije spet ponovile.

Popoldne so proslava polka in vojaško veselje s prav bogatim sporedom, zvečer pa je skupni večer in ples.

Atentat pri odkritju italijanskega spomenika

Pariz, 28. maja. AA. Včeraj so odkrili na pokopališču Pere-Lachaise spomenik italijanskim dobrovoljcem, padlim za Francijo. Odkritju je prisostvovalo mnogo uglednih francoskih in italijanskih osebnosti, tako v imenu vlade minister za pokojnine Rivollet, italijanski poslanik v Parizu, predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve Berenger in predsednik francosko-italijanskega odbora. Govorniki so v svojih govorih poudarjali, da je ta spomenik manifestacija francosko-italijanskega zavezništva. Malo pred odkritjem spomenika je v bližini eksplodirala petarda in ranila dva paznika, ki so ju morali prepeljati v bolnico. Tedaj so zagledali nekega Italijana, Francojo po imenu, ki je bežal. Ker je osumljen, da je on pripravil atentat, so ga aretirali.

Nemčija in razorožitev

Pariz, 28. maja. r. »Temps« poroča, da je Hitlerjev emisar Ribbentop, ki se mu v Rimu, izjavil, da je Nemčija pripravljena sprejeti tako italijanski kakor angleški razorožitveni načrt. Če bi Anglija in Francija pristali na italijanski načrt, bi bila Nemčija pripravljena vrniti se v Društvo narodov in priznati Angliji vsa zaželenja laststva glede letalstva. Nadalje je baje Ribbentop predlagal sestanek Hitlerja z Mussolinijem, ki ga je na predsednik italijanske vlade glede na bližnjo razorožitveno konferenco označil v sedanjem trenutku kot malo primernega.

V Ženevi se že zbirajo

Pariz, 28. maja. AA. Havae poroča: Francoji zunanji minister Barthou, britanski John Simon, turški Tevrik Ružid-bej, grški poslanik v Parizu Politis, francoski mornariški minister Pietri, šef francoskega generalnega štaba general Gamelin in njihovi glavni sodelavci so snoči ob 22. uri odpotovali v Ženevo. Na postaji se je od visokih delegatov na razorožitveni konferenci poslovilo veliko število francoskih, angleških, grških in turških osebnosti. Varšava, 28. maja. AA. Zunanji minister g. Beck je odpotoval v Ženevo.

Občinske volitve na Poljskem

Varšava, 28. maja. Včeraj so se vršile občinske volitve v 342 mestih srednjih in jugovzhodnih vojvodstev. V 87 mestih so volitve odgodili, da se stranke sporazumejo glede vložitve enoletne liste na temelju gospodarskega sodelovanja. Povsod drugod so se volitve izvršile v popolnem redu in miru. Glasovalo je 65 % vpišanih volivcev. Po najnovejših poročilih so liste vladnega bloka povsod dosegle večino.

Sleparski manager

Amerikan Joe Jacobs, prireditelj bokarskega matcha med Schmelingom in Paolonom v Barceloni, je skušal te dni skrivaj zapustiti Španijo, da mu ne bi bilo treba plačati 2000 dolarjev davkov od prireditve. Na špansko-francoski meji pa so ga spoznali in prijel ter ga odvabili v Barcelono, kjer so ga spravili pod ključ.

Cirkus Gleich v konkurzu

Kölnsko sodišče razglasa konkurz o podjetju in imovini cirkuskega ravnatelja Gleicha. Cirkus se je že dolgo boril z eksistenčni težavami z znanim cirkuskim podjetjem Sarrazani, na koncu pa je postal žrtev gospodarske krize.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2310.96—2322.32
Berlin 1337.36—1348.16, Bruselj 796.91 d
800.85, Curih 1108.35—1113.85, London
173.08—174.68, New York 3380.50—3408.76
Pariz 224.98—226.05, Praga 141.90—142.7
Tret 289.35—291.75 (premitja 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kirkingu 9.3 do 9.45.

Pred 15 leti na Koroškem

Lepa počastitev spomina v bojih na Koroškem padlih junakov

Trbovlje, 27. maja. V petek zvečer je priredila tukajšnja Legija koroških borcev v mali dvorani gostilne Forte javno predavanje o bojih pred 15 leti na koroški fronti. Za to predavanje je vladalo med tukajšnjimi koroškimi borci pa tudi ostalim prebivalstvom veliko zanimanje, kar je pričala številna udeležba, saj je bila dvorana popolnoma zasedena.

Predavanje je otvoril predsednik Legije g. dr. Janez Jensterle, ki je uvodoma omenil, da poteče baš 28. maja 15 let, ko so judoslovanske čete s svojo zmagovitostjo odločilno porazile sovražne pozicije pri Dravogradu, Slovenjgradcu, na Jezerskem in Ljubljani, ter po 10 dnevnem prodiranju zasedle Celovce in Gosposveto. Zato je naša narodna dolžnost, da z današnjim predavanjem obudimo spomine na vse borbe za svobodo slovenskega Korotana, zlasti pa, da se spomnimo pri tej priložnosti vseh žrtvih, ki so padle v teh bojih.

Nato je tajnik Legije g. Fran Stauder v več kot enournem izčrpnem predavanju, ki ga je podkrepil s prikazovanjem vsakokratnega položaja na podlagi naložbe za to predavanje prirejene geografske karte, navzočim predložil vse podrobnosti 7 mesečnih krvavih bojev od Dravograda do Podklostra v Zilski dolini. Prikazal je junaki podvigi mladega, idealnega junaka Malgaja, ki je že 7. novembra 1918 s svojo pogumno četico zasedel veljavno železniško križišče Dravograd, odločil na krenil v Meziško dolino, ki jo je kmalu uredil, nato pa v dveh zaporednih sunkih zasedel Pliberk in preko Lipice ob Dravi Velikovec, odkoder so ga hoteli Nemci že drugi dan s močnimi silami pregnati, toda Malgajeva četice je vse napade zmagovito odbila. — V istem času pa je prodiral preko Jezerskega, Jezerske kaplje, Dobrilevi v Sinčova kapetan Knez s svojimi dobrovoljci, dne 1. decembra pa je predavatelj zasedel Galicijo pod Obirjem, s čimer je bila vsa Podjuna južno od Drave v Velikovec zasedena po Jugoslovanih.

Z vojaško organizacijo in zasedbo Rožne in Zilске doline pa je narodna vlada v Ljubljani poverila generalštabnega kapetana Lavriča, ki je že 19. novembra s približno 60 borci krenil preko Ljubelja v Rož, kjer je takoj brez boja zasedel Borovlje, za kateri odločil čin je bil povišan v generalštabnega majorja. V prvi polovici decembra 1918 pa je krenil preko Podrožice v gornji Rož in Zilsko dolino kapetan Martičič, s čimer je bil slovenski Korotan na severu in zapadu zaseden do Podklostra. — Volkshrovske čete pa so v Zili in Rožu organizirale močan napad, ki ga naše slabotne čete niso mogle zdržati ter so se morale umakniti ob novem letu 1919 proti Podrožici na eni in proti Borovnici pri Galiciji odnosno Apačah na drugi strani. S tem smo izgubili ne le Rož in Zilsko dolino, marveč tudi hrabrega in odločnega borca majorja Lavriča, ki je bil v teh bojih težko ranjen. — Nemci so sedaj vrgli močne čete proti našim postojankam v Podjuni, zlasti proti Velikovecu, ki pa ga niso mogle zavzeti. — Z naše strani se je ob koncu aprila 1919 snovala večja vojaška akcija, s katero naj bi se

eventuelno zasedel Celovec in tako onemogočili neprestani izpadi Volkshwehra. Nemci pa so za naše priprave pravočasno zvedeli ter pripravili za obrambo velike rezerve, tako da je naša ofenzivna akcija, ki se je začela 29. maja 1919 že tretji dan izjalovila. Ze 4. maja 1919 so se pričele naše čete pred sovražno premočjo umakati iz zavzetih pozicij v Glinah pri Borovljah ter ob Krki pred Celovcem, toda tudi ob Dravi je bilo nemogoče vzdržati pritisk premočnih volkshrovskih čet, zato je bil odrejen splošen umik iz Koroške.

V Guštanju je junaki Malgaj zbral še enkrat svoje zveste, ko je videl, kako se njegovo delo, ki ga je s toliko ljubeznijo do zibelke slovenstva započel, ruši v prah, kako sovrag osvaja slovensko koroško zemljo in grozi prodreti celo na slovensko Stajersko. Toda pri Tolstovski Slatini ga je doletela strašna smrt, ko mu je lastna ročna granata uničila mlado življenje. — Volkshwehr je prodrla do Dravograda, St. Janža in Slovenjgradca, katere kraje je zasedla 5. in 6. maja 1919.

Tedaj pa se je začela za koroško vprašanje zanimati tudi beografska vlada. Po neuspešnih pogajanjih v Celovcu je sklenila vlada z večjimi vojaškimi silami končnovalno zasesti slovensko koroško s Celovcem in Gosposveto. V vsej naglici je bil izdelan ofenzivni načrt, ki je predvideval prodor fronte s 5 odredi in sicer Labudskim pod generalom Maistrom, koroškim pod generalštabnim polkovnikom Ljubomirom Maričem, jezerskim pod komando polkovnika Milenkoviča, Ljubljanskim pod komando polkovnika Tripkoviča in Jeseniškim, ki je kril levo krilo operativne vojske. V tej ofenzivi je nastopilo skupno okrog 10.000 pušk, 270 strojnih pušk in okrog 80 topov. Ze prvi dan t. j. 28. maja 1919 je bila fronta prodra na vseh odsekih in prehodih preko Karavank, naslednji dan je koroški odred zasedel Pliberk, Ljubelj, Borovlje in Labudski Labud, 3. junija pa Velikovec. Dne 6. junija pa so zmagovite jugoslovanske čete zasedle Celovec in zgodovinsko Gosposveto polje. V tej ofenzivi je bilo skupaj 52 mrtvih in preko 200 ranjenih. Vsi boji na Koroškem od preobrata naprej pa so zahtevali preko 150 smrtnih in preko 500 ranjenih.

Predavatelj se je spominjal vseh zaslužnih vodilnih borcev, ki so s posebno preudarnostjo, odločnostjo in neustrašnostjo vodili vse akcije v slovenskem Korotanu, zlasti našega narodnega generala Maistra, poročnika Malgaja, majorja Lavriča, gen. Smiljanca, njegovega štabnega šefa podpolkovnika Nediča in Vlatka Uzorinca, ter vseh komandantov posameznih odredov in polkov, prav posebno zahvalno in nemiljivo spomin pa velja vsem onim hrabrim oficirjem, podoficirjem in vojakom, ki so v teh zgodovinskih borbah trpeli, krvaveli in žrtvovali svoja mlada življenja za svobodo jugoslovanskega Korotana. — Predavatelj je končno prečital imena vseh v koroških bojih padlih borcev, ki so jim navzoči zaklical trikratni »Slava«, nakar je predsednik odredil 1 minutni pietetni molk v počastitev spomina padlih junakov.

Zakon o mestih

Stališče Zveze mest in Zveze občinskih uslužbencev

Narodna skupščina se spet sestane 6. junija 1934, in prične najbrže takoj obravnavati predlog zakona o mestnih občinah, ki se tiče naših avtonomnih mest Ljubljane, Maribora, Ptujja in Celja. Glede tega prevladnega vprašanja je Zveza mest sklenila, sklicati zborovanje vseh županov, ki bo 1. in 2. junija t. l. v Beogradu, razen tega bodo pa te dni v Beogradu zborovali tudi funkcionarji Zveze vseh organizacij mestnih uslužbencev iz vse kraljevine. Zaradi tega vprašanja je že v petek prišel v Ljubljano član glavne uprave Zveze mest, g. Slobodan Vidaković, ki je ob enem predsednik eksekutive državne zveze organizacij mestnih uslužbencev. V Ljubljani je g. Vidaković konferiral predvsem z županom g. dr. Dinkom Pucem in podžupanom g. prof. Jarcem ter magistratnim direktorjem g. Jančigajem kot predsednikom Zveze organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani, v soboto pa je bila širša konferenca delegatov banovinske organizacije mestnih uslužbencev. Predsednik g. Vidaković je bil tako prijeten, da nam je kot ideolog Zveze mest in vodilni faktor uslužbenških organizacij dovolil intervju, kjer je podal naslednje izjave o osnovnih načelih in vidikih Zveze mest in Zveze mestnih uslužbencev glede zakona o mestih.

O najaktualnejšem vprašanju zakona o mestih je g. Vidaković s kratkimi črtami pojasnil tako-le stališče obeh glavnih organizacij mestnih občin. Kraljevska vlada, ki se zaveda nacionalnega pomena temeljitosti ureditve naših mest, pravkar zaključuje svoj projekt zakona o mestih, ki bo že te dni prišel pred narodno skupščino. Vladina predloga Zveza mest še ni dobila, da bi izrazila svoje mišljenje o njem in zato tudi o njem nismo mogli podrobno razpravljati. V komisiji za izdelavo tega predloga je več zelo sposobnih strokovnih avtoritet, kakor n. pr. minister g. Predrag Lukić, starešina Zemuna, kakor se sedaj imenuje, reprezentant Zemuna v občinski upravi Beograda, g. N. Fuger i. dr., in upamo, da bo temeljni zakon naših mest, ki so ga sestavili takšni strokovnjaki, tudi dober.

Zveza mest kraljevine Jugoslavije je izdelala svoje podrobne načelne predloge za predlog zakona o mestih in jih je oddala vladi. Jugoslovanska mesta pletirajo po svoji zvezi za popolno samoupravo. Ta zahteva je socialna, napredna in opravilna. Današnji mestni avtonomiji se morajo nuditi najširše meje za njeno nemoteno komunalno delo. Novi časi zahtevajo nove metode: vse komunalno življenje raznoliko in prepleteno z vsemi njegovimi mnogovrstnimi manifestacijami, je treba postaviti pod izključno kompetenco mestnih uprav, ki ji je treba za to dati vse posledne upravne oblasti i. stopnje pa do oživitvenja vseh programov na polju socialne politike in evgenike.

Mesta nimajo samo svoje posebne fiziognomije v komunalnem smislu, temveč imajo tudi svojo posebno vlogo v življenju mestnih občin, namreč nacionalno, kulturno in ekonomsko obnem. Gradbe-

no-urbanistični problemi, vprašanje javne profilakse, problemi trgovine in industrije, ustanavljanje socialnih ustanov, oživitvenje višjega in kulturnega standarda svojih občanov, z eno besedo celo vrsto življenjskih vprašanj, ki so kakor pajčevina prepletena v kompliciranem življenju sodobnih mest; vse te oblike javnega življenja mest se pa morejo pravilno razvijati samo v okrilju prave in popolne samouprave.

Komunalna samouprava se v načelu lahko izvaja do skrajnih meja mestne avtonomije in to prav do onih mej, kjer samouprava ne bi prišla v konflikt z državnimi interesi, ki so v celoti nad vsem. Navzlic svoji ogromni praksi in izkušnji na tem polju še ne poznamo primera, da bi se bilo to tudi v resnici dogodilo. Avtonomija je poleg ostalega izredno pomembna tudi z gledišča splošnih državnih interesov; saj je najbolj modra taka državna politika, ki bi jo prišla naproti konstruktivnim težnjam jugoslovanskih mest. Zajamčena in zavarovana ekonomsko komunalna avtonomija pomeni za vselej tudi v koreninah konec partikularističnih pokrovov.

»A kaj zahtevajo, g. predsednik, da pride razen osnovnih principov široke avtonomije v ta okvirni zakon naših mest?«

Iz nobenega doseganega zakonskega projekta se ne izraža socialno razumevanje sodobne mestne komunalne politike; namreč to, da so mestne občine take samoupravne institucije, ki so kot rezultat vseh živih ekonomsko ideoloških sil v njih lokalni skupnosti pozvane v prvi vrsti, da izpolnjujejo svoje socialne dolžnosti, obenem pa tudi ize o ipso, da poudarjajo socialno-komunalnega delovnega programa pri vseh mestnih občinah z ene strani predvsem njihovo esencijalno dolžnost, na drugi strani pa esencijalno pravico logična posledica tudi brezpogojna potreba, da se izvajajo socialno-komunalnih dolžnosti napravi s strani mestne uprave z novim zakonom o samoupravi mest za obvezno in da se razen dosežanih dolžnosti iz prenešenega delokroga naloži mestom tudi dolžnost in vsa stremženja sodobne socialne politike. Med najvažnejše obvezne socialne dolžnosti mestnih občin morajo biti v zakonu n. pr.: problem pijačanja, brezposelnosti, nadalje akcija za aprivizacijo širokih mas mestnega prebivalstva in pa delo za zgradbo higijenskih in poceni malih stanovanj, nadalje problem mladinske zaštite, borba proti socialnim boleznim, zlasti proti tuberkulozi in sifilisu. S strahom in bolom v duši vam moram povedati, da je že 90% mestnih otrok inficiranih s tuberkulozo in da je že 17% vseh novorojenec inficiranih s tuberkulozo že v prvem letu življenja. Ali ni to strašno? Kaj to pomeni za našo bodočnost?

Vendar bodo pa vsi ti socialni in komunalni programi le utopične iluzije ljudi, ki z dobrim namenom, če za njih oživo-

tvojenje ne bodo zajamčeni realni finančni temelji. Zato se morajo s tem zakonom o mestih reformirati tudi komunalne finance, in sicer ne samo v pogledu njih avtonomije in ne samo pri izračunu socialno pravičnih dohodkov, temveč tudi v pogledu socialno produktivnih izdatkov. Izdelal sem osnovne principe reforme samoupravnih financ in v resnici sem referiral na zadnjem kongresu jugoslovanskih mest v tem prevladnem vprašanju. Občina mora biti regulator družbenega življenja, da kolikor toliko ublažuje razredno krivico današnje družbene skupnosti in da s fiskalnim okrnjenjem kapitalističnega viske vrednosti in profita napravi življenje svojih malih in srednjih občanov boljše in kulturnejše. Zato se mora breme vzdrževanja socialno-komunalne delavnosti prenesti na premožnejše razrede. Komunalne finance morajo bazirati na progresivni obremenitvi bogatih in na oprostitvi ekvivalentnega minimuma. Razen tega morajo biti mestnim občinam z zakonom zajamčene stalne državne dotacije za delo iz čisto prenešenega delokroga.

Enako važno je tudi vprašanje socialno pravičnega reguliranja položaja mestnih uslužbencev. Komunalna delavnost naših mestnih samouprav se lahko reformira in regenerira samo s pomočjo sposobnega in delovnega komunalnega uradništva, tako komunalno uradništvo imajo pa občine lahko samo tedaj, če je popolnoma zagotovljeno v materialnem in moralnem pogledu. V imenu 60.000 komunalnih uslužbencev vam lahko rečem, da so temelji delavne občine v prvi vrsti uslužbenstvo s pravico stalnosti, neodvisnosti, zaščitenih dosežanih pravic, socialne sigurnosti in pred vsem s pravico nepremestljivosti kot osnovnega postulata lokalne samouprave. Plače se mestnim uslužbencom ne smejo zniževati, ker se s tem znižuje z ene strani nivo kvalitete naše komunalne delavnosti, po drugi strani se pa zavira ekonomsko življenje mesta, da nastopa mrtilo in hira gospodarstvo ter se znižuje standard samoupravnega uslužbenca izpod eksistencnega minimuma kulturnega človeka ter funkcionarja, ki so mu poverjene vse manifestacije življenja in tudi zdravja širokih mas mestnega življa. Ni v interesu družabne gospodarske skupnosti, niti občine niti države, da se tlačijo življenje mestnih uslužbencev.

Jame okrog Ljubljane

Ljubljana, 28. maja.

Prejeli smo: Večini Ljubljancev je znano, da se je lansko leto zaspala prejšnja jama ob Linhartovi ulici z materialjem, ki so ga izkopali iz struge Ljubljanice, kar so razumljivo vsi odobraval. Zato smo upravičeno pričakovali, da merodajni faktorji v bodoče ne bodo dovolili izkopati peska v mestnem področju, a smo se v tem na žalost brizko zmotili.

Ako namreč greš na izprehod v severni del Ljubljane, opaziš, da dnevno izvažajo precejšnje količine peska iz jam — posebno pa ob novi Vilharjevi cesti, ki so jo zgradili pred tremi leti in ki je stala nekaj stotisočakov. Na nekaterih krajih je 8—9 m globoka jama oddaljena od omenjene ceste komaj 7 metrov; kaj to pomeni, si lahko vsak sam misli. Ako se bo nadaljevalo v tej smeri, ni izključeno, da se cesta radi težkega tovornega prometa udre, zlasti ob močnejših nalivih.

Istotako kopljejo dnevno velike količine peska okrog lučilnice riža in zakaj se to dovoljuje, nam ni znano. Na vsak način pa mislimo, da bi morale merodajne oblasti vse to preprečiti, posebno se zato, ker se vedno poudarja, da se bo razvila gradbena delavnost v najbližji bodočnosti v severnem delu Ljubljane. Menjaja smo, da bi bilo mogoče dobavljati pesek iz Savine struge pri Tomačevem. Tako bi se dosegla dva cilja: vrstila bi se lokalna regulacija Save in pa okoliški kmetje bi precej zaslužili s prevozom, kar bi jim v tej gospodarski krizi posebno dobrodošlo. Če bi bili prevozniki stroški radi oddaljenosti nekoliko večji, bi bil na drugi strani pesek cenejši, ker struga reke ni privatna lastnina.

Delavski koncertni večer

Ljubljana, 28. maja.

V soboto napovedani v tej sezoni zadnji delavski prosvetni večer izmed prireditelj, ki jih prireja »Svoboda« in »Zarja« v Del. zbornici, se je iz posebnih razlogov sprevrgel samo v koncertno prireditev; predavanja in recitacije, ki so na takšnih prireditvah običajne, ni bilo. V primeri s koncem sezone večernih prireditev je bila udeležba še dovolj lepa.

Pripravljeni spored je bil zelo pester in bogat, vendar je pa trajal tudi okrnjeni nad dve uri. Z izvedbo so bili ljudje zopet povsem zadovoljni, pri nekaterih točkah pa vprav navdušeni. To ni tisto hladno meščansko občinstvo, ki prihaja na koncerte brez vsakega veselja ter razpoložnosti, kot da mu je neprijetna dolžnost uživati duševno hrano; ti ljudje pa po večini ne morejo obiskovati drugih prireditev, ki niso prirejene zanj po vsebini in ne po vstopnini, zato ni treba dokazovati, da so potrebni takšni delavski večeri.

Živahno razpoloženje je ustvarila godba »Zarja«, ki je zaigrala Stolzevo uverturo »Promenada« in »Venček slovanskih narodnih pesmi« v prireditvi A. B. Občinstvo se je kmalu ogrelo. Dekliški pevski zbor šentjakobške meščanske šole (nad 50 delic) je sprejel pri prvi pesmi še nekoliko rezervirano in tudi deklice niso bile še dovolj pogumne, ker so najbrž nastopile prvič javno, pri naslednjih pesmih pa je odobravanje naraščalo, da so mladim pevkom začela žareti lica. Tudi pevovodinja V. Rudolfova je lahko zadovoljna s prvim uspehom svojega zbora. Sloves delavskih večerov nič ne trpi, da na njih navadno debutirajo nadobudni diletanti, temveč si te prireditve pridobivajo čedalje več prijateljev in imajo res ljudski značaj.

Resnejšo umetnostno noto je dal prireditvi nastop oktetta Ljubljanskega Zvona. Vendar so peči prijubljani povč le najpopularnejše umetne pesmi, ki so zaradi svoje lepote že skoro v kratkem času ponarodele. Takšne pesmi bi najbrž prav tako

toplo sprejeli na koncertih, kjer se običajno servira sama maziljena umetnost, kot so jih tu.

Tudi na tej prireditvi smo slišali novo skladbo zelo delavnega delavskega skladatelja Jos. Skorpka »Bilo je nekoč«. Vse njegove stvari so melodične, mehke in daleč od konstruktivnega izumetničenja. Skladbo sta izvajala mlada violinista ob spremljevanju klavirja.

Nevaren požar na Rakeku

Ogenj je uničil skedenj oglarja Rupene — Na senu je spal šofer, ki je zgorel

Rakek, 28. maja.

Šnoci je okrog polnoči nastal na Rakeku požar v skedenju prodajalca oglja Rupene. V hipu je bil ves skedenj v plamenih, saj je bilo tam nakupljenega precej sena in oglja. Mirne vaščane je zbudil iz spanja klic: Gori, gori!

Prvi so opazili ogenj železničarji, ki so se vračali z vlakom iz Postojne. Lokomotiva je s sireno dajala signale, hotel pa ogenj opozoriti vaščane. Zaradi močnega vetra je bila velika nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosedne hiše, saj je veter nosil ogorko in goreče snope daleč naokrog.

Iz gorečega skedenja, v katerem so Rupenovi tudi stanovali, so rešili vse pohištvo. Prav tako so v zadnjem hipu rešili iz skedenja tudi konja in avtomobil, ki ga je imel ogljar za prevažanje oglja in lesa. Po dolgem naporu se je domačin gasilec, ki so jim prihiteli na pomoč tudi gasilci z Unca in iz Ivanjega Sela, po-

prvič je tudi nastopil tamburaški zbor Zveze živilskih delavcev; zbor je bil po- lačen s klavirjem in nekakšnim malim jazz-om, kar je dalo godbi posebno živahen in svojevrsten značaj. Poslušalci so zahtevali ponavljanja poskočnih koračnic. Ponavljanja je pa moral tudi oktet Ljubljanskega Zvona, ki je nastopil dvakrat. Zelo so se poslušalci zlasti razvneli ob pesmi, ki jo je spremljal harmonikar s kromatično harmoniko.

rešilo ogenj omejit in preprečiti, da se ni razširil tudi na druga poslopja.

V dobri uri je bil ogenj pograšen. Požar je zahteval tudi človeško žrtev. Na senu je spal šofer, ki je bil zaposlen pri Rupenu in je bil pri njem šele dva meseca v službi. Ogenj je nesrečnega zalotil v spanju; dim ga je najbrž zadušil in tako je postal žrtev plamenov.

Morda bi nesrečnega šoferja rešili, toda nihče ni vedel, da spi na senu. Šele drugo jutro je nekdo, ki je brskal po pogorišču, sredi kupa pepela našel popolnoma zgozleno truplo, ki je, ko so ga pobrali, takoj razpadlo. Tragikna smrt mladega simpatičnega šoferja je vzbudila splošno sočutje.

Srečo v nesreči je imel domači hlapec, ki ga je ogenj tudi zalotil v spanju, a se je pravčasno rešil. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno, domnevajo pa, da je najbrž kdo po nepravilnosti vrgel v seno cigaretni ogorek.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 28.: Mojster Anton Hit. A.

Torek, 29.: Družba. B.

Sreda, 30.: Gostovanje poljskega državnega zavoda za gledališko umetnost iz Varšave. Izven. Znižane cene.

Gojenci poljskega državnega zavoda za gledališko umetnost pod vodstvom ravnatelja A. Zelwerowicza gostuje v erodo dne 30. t. m. v naši drami. Po izredno uspešni turneji po celi naši domovini pridejo tudi v Ljubljano ter nam podajo svojevrsten poljski večer. Njihov spored sestoji iz dveh delov. V prvem delu so deklaracije posameznikov, predvsem pa deklaracije v govorin zboru. Tako bomo prvič slišali v originalu Maczkowe fanfare prvega pešpolka legii, dalje poljske poezije Mickiewicza in Kiplinga, pa tudi par deklaracij slovenskih in srbohrvatskih avtorjev. Drugi del pa je posvečen deloma poljski narodni pesmi, deloma pa plastičnim vajam v akupinah in pa znameniti poljski mazurki, ki jo plešejo v štirih parih v narodnih nošah. Vseh nastopajočih gojencev je nad 50. Začetek večera je točno ob 20. uri v sredo 30. t. m. v ljubljanski drami. Veljajo znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 28.: Zaprt.

Torek, 29.: Zaprt.

Sreda, 30.: Katja Kabanova. Sreda

Iz Trebnjega

— Uradni dan srekega načelnika v Trebnjem bo v občinski pisarni dne 5. junija ob pol 10. uri.

— Nabor. Občina objavlja, da bo rekrutiranje mladeničev roj. leta 1914 in vseh začasno nesposobnih in nepregledanih letnikov 1907 in 1913, dalje rojeni leta 1908 in onih obveznikov, ki so se prijavili za pregled zaradi fizične nesposobnosti za vojaško službo, zaprisege vseh še nezaprizeženih obveznikov in pregled oficirske obleke po sledečem redi: za občino Dobrušno dne 23. junija ob 7. uri; za občino Mirna isti dan ob 7.30 uri in za občino Trebnje isti dan ob 8. uri. Naslednji dan 24. junija se vrši pregled odnosno nabor za občino Velika Loka ob 7. uri jutraj. Rekrutovanje se vrši v občinski pisarni v Trebnjem. Vse obveznike opozarja občina na navodila, ki so na vpogled pri pristojnih občinah.

Afera inž. Ugrona

Ljubljana, 28. maja.

Kino Matica skrbi vedno za izpremenbo, da pridejo na vrsto vsi okusi, in tako smo snoti spet gledali premiero velikega kriminalnega filma »Afera inž. Ugrona«. Silno napeta vsebina obravnava veliko eleparsko afero, ki je pred kakimi desetimi leti razburjala Nemčijo in sploh vso Evropo, ki je šlo za prodajo velikih petrolejskih polj za ogromno vsoto, a polja so bila tedaj že povsem izrpana ter brez vsake vrednosti. Film je pa tudi sedaj aktualen, ko še danes razburja Francijo in vse svet afera Švabskega. Film nam namreč slika emake tipe in tudi enako okolje največjih mednarodnih eleparjev, ki delajo z velmilionskimi vsotami, zlasti pa v filmu epiznoznoma njih uredstva in pomagale, ki hladnokrvno ubijajo in more, da dosežejo svoj naročni cilj.

Inž. Ugron konstatira, da so petrolejska polja južno-ameriškega država »Amazonas« popolnoma izrpana, obenem pa izve, da direktor Delmonte potuje v Evropo, da bi predelal ničevno podjetje. Direktor je vzel s seboj njegovo izjavo o ogromni kapaciteti petrolejskih polj, vendar je pa to izjavo inž. Ugron napisal že pred leti in je sedaj že davno zastarela. Na podlagi te zastarele Ugronove izjave ima Delmonte že sklenjeno pogodbo z veliko evropsko družbo, ki je pripravljena plačati 25 milijonov dolarjev. Polja pa hoče kupiti tudi druga internacionalna družba in med obema družbama se vname najstrašnejši boj. Ugron bi rad preprečil goljufijo in hoče zadržati Delmonta, da ne bi zlorabil njegove izjave. Delmonte sklene s transoceanskega parobroda kar z avionom odpotovati v Evropo, agent Godfrey ga pa vrže v morje, skoči v letalo in pripe v Evropo kot Delmonte. Ze je lažni Delmonte podpalal neodmo, ki bi pri njej Godfrey zaslužil 100.000 dolarjev, tedaj se pa pojavi Ugron in hoče goljufije razkrinkati. Zločinski agentje ga obtožijo

Izpod sita

Stanovniki rdeče mestne hiše so lahko zastran zdravja brez skrbi. Posebno tuberkuloze se ni treba nobenemu bati, ker si bodo pljuča na komunalne stroške počisto impregnirali. Včeraj so pa imeli za nametek še brezplačno senzacijo. Na vse zgodaj jutraj so previdno odmašili nošave in pokusili odpreti okna, če je zunaj kaj čistega zraka. Pa so kar ostrmeli. Severne zahodne trakte je bil namreč obel plin v taki množini, da je ljudem kar opej jemalo. Prva njihova misel je bila seveda, da je počila glavna plinska cev, ali pa da se je pripetilo še kaj hujšega. In brž je skrbni hišnik odredil, naj takoj zapro ose plinovode, dokler ne pridejo uslužbenice mestne plinarne pogledat, kje je počila cev.

In res je kmalu prišel uslužbenec iz plinarne, pa je kot strokovnjak samo malo poduhal in izjavil:

»Nič hudega ne bo, to ni naš plin!« Stranilo so ga skrbno povpraševale, kaj bi utegnilo biti; pa jim je gospod končno pojasnil, da plin ne uhaja iz počene cevi, temveč iz Ljubljanske in sicer zato, ker so vzeli Gradašiči pravico naravne poti in jo prisilili, da teče pod zemljo. Pri šent-peterskem mostu prihrumi na površje, od tega mostu pa tja doli do jubilejnega pa pritiska na vso moč na kanalske jamske pline, ki ne osrečujejo samo severne strani rdeče hiše, temveč vso okolico.

Vračamo se torej v one dobre stare čase, ko so okoliški kmetje vozili po mestu v sodih naravna gnojila, brezplačne darove meščanov. Zdaj je pa prišla nad nas še hujša kazen — jamski plin.

Iz Ptujja

— Zapisrce rekrutov. 20. t. m. se je vršila na dvorišču tukajšnje vojašnice svečana zapisrce rekrutov. Cerkevne obrede je opravil za katoličane kapucin tukajšnjega kapucinskega samostana, za pravoslavne pa prota Trbojevič iz Maribora. Pri svečanostih je sodelovala vojaška godba iz Maribora. Po obredih je imel na vojaške nagovore komendant major Manojlovič. Mestnega župana je zastopal magistratni ravnatelj g. Zavadal, politično oblast pa g. Rozman. Sokola in ostala narodna društva so zastopali gg. dr. Salamon, Burger in Komac. Zvečer se je vršil v prostorihi oficirske čitalnice koncert vojaške godbe, po koncertu pa zelo dobro obiskan družabni večer.

— Svinjski sejum. Na zadnji svinjski sejum je bilo pripeljanih 230 prascev in 104 svinje. Prodanih je bilo vsega 164 rilcev. Cena debelih svinjaj je bila 7.—, pol-debelim Din 6.—, prolenki po Din 5.— za kg žive teže. Prasce so prodajali po Din 100.— do 150.— komad.

Čuvajmo naš Jadran!

DANES SENZACIONALNI VELEFILM

Afera inženjerja Ugrona

To je film, kakršnega pri nas še nismo videli. Afera, o kateri govori svet.
PAUL HARTMAN PETER LORRE PAUL KEMP
ELITNI KINO MATICA
Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

DNEVNE VESTI

Važno za posetnike letošnjega ljubljanskega spomladanskega velesejma. Posetniki velesejma imajo 50 % popusta na železnice. Za izdajo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj po 5 Din za komad. Vsak posetnik kupi na odhodni postaji tako železniško izkaznico za 5 Din in celo vozno karto do Ljubljane. Stevilko vozne karte vpiše postajna blagajna v železniško izkaznico in isto žigosa. Uprava velesejma potrdi oblikovalcu v železniško izkaznico obliko velesejma. Na povratku žigosa železniško izkaznico se blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Železniška izkaznica brez potrdila o obisku velesejma za brezplačen povratek ni veljavna. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 28. maja do 10. junija zaključno, za povratek pa od 30. maja do 12. junija zaključno.

Poroča priznanega umetnika. Včeraj se je poročil naš znani akad. slikar g. Božidar Jakac z gđ. Tatjano Gundrum, za priko je bil pa Tone Kralj, ki je pravkar v Jakopičevem paviljonu otvoril razstavo svojih del. Po poroki odide g. Jakac s svojo ženo na daljše študijsko potovanje v Italijo. Mladima poročenca želimo obilo sreče!

Kongres arhitektov in inženjerjev v Zagrebu. Včeraj se je v Zagrebu pričel kongres arhitektov in inženjerjev iz vse države. Na kongresu so razpravljali o vseh aktualnih vprašanjih, v glavnem je pa večina govornikov zahtevala, da se zviša stavebni inženjerjev, ki jih je do zdaj samo 700. Danes si bodo inženjerji ogledali razne zanimivosti in tehnične naprave mesta, nato pa napravijo izlet v avtocesti v Sisak, manjša skupina pa na Sljeme.

Tihotapstvo na severni meji. Maribor je menda središču jugoslovenskega tihotapstva. Ves saharin, kresilni kamni, cigaretni papir in nezgospasne igralne karte, ki se razpečavajo po Jugoslaviji, so tihotapšene preko severne meje. V Mariboru ima več veleprodajnih tihotapcev svojo centralo. Oblasti se zelo trudijo, da bi prišle tem »grosistom« na sled, kar je pa zelo težko. Tihotapci, ki jih primejo na severni meji, običajno nočejo izdati onih, ki jih pošiljajo na ta nevarni posel, večkrat je pa res, da ne vedo za koga »delajo«. Zdaj so oblasti sklenile, da bodo zvišale zaporno kazen na tri leta ječe, kajti tihotapci se raje puste leto dni zapreti, kakor da bi plačali kazen, oziroma denarno globo. Lani so na severni meji prišli 125 tihotapcev, od katerih je pa samo 30 plačalo kazen.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo stalno, deloma oblačno vreme. Včeraj je deževalo po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu in Skoplju 27, v Splitu 26, v Zagrebu 14, v Ljubljani 13,4, v Mariboru 10,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,8, temperatura je znašala 5.

Tragična nesreča Slovence na Dunaju. V petek ponoči se je na Dunaju smrtno ponesrečil 47letni Slovenec Anton Plot, strojni obratovodja na vlačilcu »Vukovar«, ki je last donavske paroplovne družbe. Parnik je bil zasidran ob obrežju in Plot je ponoril napravljen inspekcijski obhod. Ko se je na krovu nagnil čez ograjo, je najbrž izgubil ravnotežje in strmoglavil v vodo. Mornarji so čuli, kako je nekaj pljusnilo v vodo in so takoj pričeli z reševalno akcijo, ki je pa ostala brez uspeha. V soboto zjutraj so našli truplo nesrečnega častnika zapleteno v verigo sidra.

Dve nesreči. Ernest Kobal, natakark brez posla, se je peljal z motorjem na Gorenjsko, na povratku je pa pri Kranju na spolzkih tleh padel in se obudno pobil na glavi. Moral je v bolnico, kamor so prepeljali včeraj tudi posestnika Antona Vavpotiča iz Spodnjih Pavlovč, kateremu so se splašili voli in je padel pod voz. Mož je dobil težje notranje poškodbe.

SAMO SE DANES Ken Maynard v senzacionalnem filmu

BOJ ZA PRAVICO

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave ob 4., 7. in 9. uri

Cene 4.50 in 6.50 Din

Našega kmeta, stober gospodarstva naše države, je kriza najbolj prizadela. Cena kmečkih pridelkov je padla tako nizko, da mu ni plačan trud, ki ga je vložil v obdelavo zemlje, roje živine in gozd. Delo kmeta je trdo. Pomagal si bo le na ta način, da racionalizira orodja, ki mu ob manjšem trudu in stroških omogočijo večjo produkcijo. Našega kmečkega gospodarja je treba opozoriti na nove pridobitve na tem področju. Na letošnjem spomladanskem ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija bodo razstavljali najrazličnejše poljedelske stroje in orodje najnovejših konstrukcij. Stroji bodo v obratu, gonjeni z električno, parno, benzično in ročno silo. V interesu vsakega kmečkega gospodarja je, da si ogleda to razstavo.

Repin, znameniti umetnik, na ruski razstavi. Na Finskem živi sin slovitega ruskega umetnika in profesorja na akademiji umetnosti Ilje Repina, Jurij Repin. G. Jurij Repin je ravnotako umetnik kot njegov oče in s tem duševni naslednik svojega slavnega očeta. Radevolje se je odzval vabilu društva, ki prireja rusko razstavo na letošnjem ljubljanskem velesejmu v času od 30. maja do 10. junija v paviljonu »K« ter je poslal na razstavo 3 del svojega očeta in 4 svoja dela.

Tino Patiera se mora vrniti k svoji ženi. Senat za ločitve v Novem Sadu je dne 21. razpravljal o zanimivi tožbi znanite berlinske pevke Erike von Thell-

mann, ki toži našega rojaka, znamenitega tenorista Tino Patiera zaradi nezvestobe. Sodišče je pozvalo tenorista, da se v roku 15 dni vrne k svoji ženi, v nasprotnem primeru bo pa moral nositi vse stroške razprave in vzeti tudi nase zakonske posledice. Kakor poročajo novosadski listi, prispe Patiera prihodnje dni v Novi Sad, da bo uredil zadevo, ki je dvignila mnogo prahu.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravnega »Franz Josefove« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo časi. Zdravniške strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franc Josefova« grenčica celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—Lj. Svečanostne prireditve ob priliki 25letnice Sokola II. Ljubljani otvorijo jutri ob 20.30 Sentiakobčani z Jurčičevim »Desetim bratom«. Ta lepa narodna igra je se danes tako živa kot pri njenem rojstvu. Sentiakobčani jo igrali v Klemenčevu dramatičnem. Pri predstavi sodelujejo skoro vsi člani Sentiakobškega gledališča, ki so po veliki večini tudi člani sokolskega društva Ljubljana II. Poleg imenovanih sodelujejo izbrani člani Ljubljanskega Zvona, ki spremljajo dejanje z najlepšimi narodnimi pesmimi. Čisti dobicek te predstave gre društvu za zgradbo sokolskega doma na Prulah, zato vabimo cenjeno občinstvo, da napolni dvorano do zadnjega kotička. Vstopnice se daje v trgovinah Milko Krapež na Jurčičevem trgu in Matku Pogacniku na Kongresnem trgu, ter jutri ob 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nad. Mesnega doma.

—Lj. Krajevna organizacija JNS za Krško-Trnovo priredi danes sestanek dne 30. t. m. ob 8. uri v gostilni pri »Kosecu«, Pot na Rakovo Jelšo št. 1. Poročal bo g. dr. Cepuder in drugi.

—Lj. Fotografiska razstava v Ljubljani je bila že do zdaj prav dobro obiskana in splošna sodba vseh obiskovalcev je, da je tehnično izvrstno organizirana, a razstavljena so tudi dela svetovne kakovosti. Ker je vodstvo fotografiske razstave prejelo že več pisem z dežele, naj bi razstavo podaljšalo do velesejma, ko je tudi na železniški zvezni voznici, se je razstavni odbor odločil, da podaljša razstavo do 10. junija.

—Lj. Bežigradska šola se je začela dvigati iz gramozne jame. Zbetonirali so zidove prve kleti in pripravili opaz za železobetonske plošče. Zidovje telovadnice, ki bo tudi v jami, pa še betonirajo. Stanovanjskega trakta, ki ne bo stal v jami, še niso začeli graditi. V jami je še vedno mnogo stanovanjskih barak, ki jih ne morejo odstraniti tako hitro, kot so mislili.

OPOZARJAMO VSE,

ki potujejo od 30. maja do 10. junija v Ljubljano na velesejem, da pri kupovanju vozne karte ne pozabijo nabaviti si tudi železniško izkaznico za polovično vozno. Te izkaznice prodajajo blagajne vseh železniških postaj po Din 5.—

—Lj. Na ljubljanskem tramvaju veljajo od 30. maja do 10. junija sledeče znižane cene: za direktne vožnje 1 Din, za vožnje s prestopom 1.50 Din, za št. Vid (preko remize) 2 Din. Pravico do teh znižanih cen ima vsakdo, ki se izkaže s permanentno legitimacijo XIV. ljubljanske Reklamnije.

—Lj. Reklamni korzo. Ker namerava uprava ljubljanskega velesejma prirediti »Reklamni korzo« za časa velesejma v čim večjem obsegu, je podaljšala rok za prijave do vključno 30. maja. Zato pozivamo vse zainteresirane, da se nemudoma prijavijo pri upravi velesejma, da se dokončajo priprave in sestavi spored. Korzo se bo ob dovoljeni udeležbi vršil 3. in 10. junija v dopoldanskih urah po glavnih ljubljanskih ulicah in po prostoru velesejma.

—Lj. O zgodovinskem razvoju avbe in peče ter narodnih vedenj sploh bo govoril jutri ob 16. urah inženjer Ante Gaber na razstavi ženskih ročnih del v muzeju. Ker o teh vprašanjih naše narodne noše in umetnosti splošno vladajo napačni pojmi, obisk tople priporočamo.

—Lj. Čuvajmo gozdove! Dne 5. aprila je nastal na Rožniku gozdni požar, zanečen po vsej priliki po neprevidnem kadilcu, ki je vrgele ogorele cigarete v suho listje in tako povzročil ogenj. Mestno načelstvo opozarja na veliko nevarnost požarov, ki nastanejo zaradi lahkomišelnosti kadilcev, ki brez ozira na eventualno škodo mečejo proč ogorke cigarete in ogražajo gozdne nasade. Tako postopanje je prepovedano po gozdnem zakonu in mestno načelstvo bo vsakogar, ki bi se pregrešil zoper varnost gozdnih nasadov, najstrožje kaznovalo in ga v težjih primerih eventualno ovadilo tudi sodišču. Priporočamo občinstvu varstvo mestnih gozdov s prošnjo, da ovadi mestnemu načelstvu vsako početje, ki bi ogražalo naše lepe gozdove.

—Lj. Dimnik se je vnel. V soboto so bili gasilci pozvani v Metelkovo ulico 6, kjer je nastal majhen ogenj na podstrešju Vnel se je tram, ki stoji tesno poleg dimnika. Gasilci so šli tja z orodnim vozom in so morali razbiti približno en kvadratni meter stropa, da so ognel zadušili škoda ni velika.

—Lj. Pri vlogu zasačena. Ponoči sta vlogila dva mladeniča v manufakturno trgovino Pirnat na Sv. Petra cesti in si pripravila nekaj blaga, da ga odneseta.

Pri poslu sta pa bila fanta zasačena in prepeljana na policijo. Bila sta to dijaka I. in P. iz Ljubljane. Posledice seveda ne bodo prijetne.

—Lj. Ljubka filmska opereta. Danes ob 14.15 zadnja predstava ljubke filmske operete »Kraljica srca«, v kateri poje slavna pevka berlinske opere Gita Alpar. Ta film se odlikuje po izredno lepem petju in dovršeni igri. Kdor boče lepe zabave in pevkega užika naj ne zamudi današnje predstave ZKD. — Prihodnji program ZKD je nadvse zabavna burka »Štorklja štrajka«, v kateri igra glavno vlogo slavni komik Siegfried Arno. Predstava bo v sredo ob pol 3. popoldne.

—Lj. Dr. Janke Hafner, specialist za ušesne bolezn, nos in grlo, od danes naprej začasno ne ordinira.

Iz Maribora

—Lepi uspehi gasilcev pri izpitu. V nedeljo dopoldne je prav lepim uspehom prestalo izkušnjo 14 novih gasilcev. Pred izpito komisijo, kateri je predsedoval poveljnik gasilcev g. Benedičič, so kandidati polagali najprej teoretični izpit, nakar so vsi odšli na prosto k objektom stavbnika Nassimbenija v Smetanovi ulici, kjer je sledila praktična preizkušnja. Aspiranti so inscenirali napad na omenjene objekte z mestnim in podeželskim vozom. Magirusovo lestvo ter veliko turbinno. Zanimive vaje, ki so pokazale veliko spretnost novih gasilcev, so si ogledali med drugim tudi predsednik gasilskih in reševalnih postaje višji državni pravnik g. dr. Jančič, župni starešina mariborskega sreza levi breg g. Srečko Krajnc in poveljnik poklicnih gasilcev g. Engelbert Gostiša iz Ljubljane. Vsi kandidati so pokazali popolno sposobnost za to težko in najbolj človekoljubno delo. Novi gasilci so: Lepold Andrašič, ključavničar; Valter Gobec, elektrotehnik; Vinko Hamersak, mestni uradnik; Franjo Hla, slikarski mojster; Franc Horvat, sluga; Ivan Jesti, kroj. pomočnik; Ivo Jovčič, zasebni uradnik; Franc Kranberger, mestni uradnik; Franjo Kuder, gostilničar; Rudolf Lipovnik, šofer; Anton Šajko, slikarski pomočnik; Mihael Šteke, mizar; Karol Trafernik, gostilničar in Boštjan Vigele, zobotehnik. Čestitkam, ki sta jih po končanem izpitu izrekla zbranim dr. Jančič in g. Benedičič, se pridružujemo tudi mi.

—Nova avtomobilska cesta na Pohorje. Preteklo jesen je pričela ruska obdina graditi novo avtomobilsko cesto na Pohorje, ki bo vezala Ruše s Sv. Arehom na Pohorju. Pozimi so dela zastala, zato se pa sedaj tem intenzivnejše nadaljujejo. Cesta bo dolga 8 km in bo njeno izhodišče v Rušah, šla bo nato mimo Čandra v Apalco in k Sv. Arhu. Na črti Ruše - Čander - Apalca - Sv. Arh je že 700 m ceste dograjene. Cesto gradi občina s pomočjo podpora banovine, sreskega cestnega odbora in javnih fondov. Pri delu je zaposlenih 45 domačih brezposelnih.

—Karambol kolezarjev. V soboto popoldne je kolezarila po Aleksandrovi cesti proti gl. kolodvoru tovarniška delavka Marija Kolarčeva. Od nasprotne strani je pa privozil z veliko brzino neznan kolezar in se zaletel v kolo Kolarčeve, ki je padla na cestni tlak in se obudno poškodovala. Neprevidni kolezar, ki je povzročil nesrečo, je brezobzirno odšel v mesto.

—Gluhonemi ušel iz mestne oskrbnišnice. V petek je neznanom k pobegnil iz mestne oskrbnišnice v Strossmayerjevi ulici 70letni gluhonemi Jurij Lileček, ki je bil šele pred tremi meseci oddan v ta zavod. S seboj je odnesel tudi srajco in spodnje hlače ter tako povzročil 80 Din škode.

—Tatvina koleasa. Preteklo soboto je nekdo ukradel izpred hiše v Gregorčičevi ulici inž. Stanku Selšku kolo znamke »Steyr«. Črno pleskano kolo ima evid. št. 19.202 in je vredno 1200 Din.

—Razbil šipo električne ure ter zbežal. V soboto dopoldne se je pripeljal Sletni deček s kolesom na Glavni trg. Deček je kolo tako nerodno priselil k stolpu električne ure na Glavnem trgu, da je razbil šipo. Ves prestrašen je fantič zasedel kolo ter zbežal preko drž. mosta.

Iz Celja

—Sreska skupščina JNS v Celju. Sreska organizacija JNS za celjski srez bo imela redno letno skupščino v sredo dne 30. t. m. ob 14. v mali dvorani Celjskega doma v Celju. Na dnevnem redu je poročilo predsednika g. dr. Ernesta Kalana, volitev sreskega odbora, volitev delegatov za strankni kongres, poročilo narodnega poelanca gosp. Ivana Prekorskega, poročilo člana banovinskega sveta g. dr. Alojzija Gorčičana, debata in slučajnosti. Člani sreske skupine so vsi predsedniki, podpredsedniki in tajniki občinskih organizacij JNS v srezu, poleg njih pa delegati, izvoljeni od občinskih organizacij po členu 18. točki 4. statuta. Ker so bila vabila poslana le občinskim organizacijam in ne posameznim delegatom, naj vodstva občinskih organizacij nemudoma obvestijo vse delegate, da se zbora zanesljivo udeležijo. Zaradi važnosti dnevnega reda je udeležba vseh delegatov obvezna.

—Šolski nastopi gojencev Glasbene Matice bodo zaključeni v torek dne 29. t. m. zvečer s komornim večerom, ki se prične ob 19.30 v Mestnem gledališču. Na spored so klavirski trio, klavirske solo točke, dva godalna kvarteta in Haydnova otroška simfonija. Vse spored bodo izvajali sami gojenci. Vstop rosi.

—SK Celje: vojaški team. Danes, v ponedeljek ob 17.30 se bo pričela na Glaziji zanimiva trening tekma med SK Celjem in vojaškim teamom 39. p. p. Tekmo bo sodil g. Adolf Presinger. V nedeljo dne 27. t. m. ob bile v Celju zaradi deževja in slabega terena odpovedane vse športne prireditve.

Tragična smrt petletne deklice

Kamnik, 27. maja.

Mala Ivanka Vrhovnika z Rakovnika pri Kamniku je šla v soboto popoldne nabirat cvetlice na travnik, ki meji na prekop med tovarno Titan in elektrarno na Duplici. Otroek je, nič hudega sluteč, trgala rožice prav ob robu prekopa in nesreča je hotela, da je deklica zdrknila v globoko in deročo vodo, iz katere se ni mogla rešiti. Ker ni bilo nikogar blizu in tudi nihče ni slišal njenih klicev na pomoč, je mala Ivanka, ki je bila stara šele pet let, utonila. Truplo je našel strojnišnik elektrarne ob grabljah.

Janačkova „Katja Kabanova“ na našem odru

Nova moderna opera je z go. Gjungenčevu dosegla popoln uspeh

Ljubljana, 28. maja.

Nepozabni Boris Putjata, naš veliki igralce, režiser in dramatski učitelj, mi je večkrat tožil, da mi ni mogoče dobiti zbranih dram A. N. Ostrovskega, češ, da bi bile izredno obogaten našega dramskega repertoarja. Zakaj ni Putjata uprizoril Ostrovskega drame »Nevhtac«, ki leži v slovenskem prevodu že od prebrata v dramskem arhivu, se ne spominjam več. Ali zdaj smo dobili »Nevhtac« vendarle, toda kot besedilo Leoš Janačkove opere in v temeljti preuredil Vinc. Cervinke.

Premiera »Nevhtac«, ki ima kot opera naslov »Katja Kabanova« po glavni, osrednji, edino dramatično se razvijajoči osebi, bi morala biti že v našem Češkem tednu, a se je zavlekla zaradi obolenosti solista in drugih zdržkov. V soboto zvečer pa smo jo sprejeli z radostnim navdušenjem kot nov dokaz genialnosti Leoša Janačka, češkoslovskega modernega glasbenika čisto slovanske invencije, povsem originalnega umetnika sočnih narodnih melodij in svojih harmonij ter čudovitega mojstra orkestracije, bujnega lirčnosti, barvitosti in občutij.

Nacelo Janačkovo, da sta melodična in ritmična linija žive ljudske govornice v svoji nemirnosti in osebnih izpremenljivostih najbolj učinkovit in dramatičen faktor v operi, je kakor v njegovi »Jenufi« v bistvu ohranjen tudi v »Katji Kabanovi«. Vse osebe pojo kakor bi govorile ali gove kakor bi pele, in le Kudrjaš, zaljubljeni učitelj, zapoje na sestanku v mesečni noči som in končno z ljublenko Barbaro dvoje zaokroženih, čisto ljudskih pesmic ljubko porednega značaja. In Volga, krasna in mogočna reka, ki žumi in buči skozi vse dejanje, zapoje končno kakor strašen demon, vabeč in kličeč nesrečnico Katjo v svoj smrtni objem.

Kakor »Jenufa« je »Katja« žrtev hrepenenja po sreči; ali Jenufa je zdrava, močna v svoji strasti in se prebori preko katastrofe do cilja; Katja pa je bolna v svojem hrepenenju, prenapeta in nedosledna, ker je nedostaja moči. Saj sta ji vso moč ubila hudobna mačeha in zaničljivi slabič — mož; ubita še po lastni temni strasti, po zaničevanju ljudstva, po hiterkem kesanju in obupu nad svojim grehom, zbeži v valove Volge, ki teče mirno dalje. In kakor »Jenufa« je »Katja« našla v gospe Gjungenčevu interpretko najsilnejšega vtiska, najverjetnejšega občutka.

Tri osebe stoje v ospredju vse te drame bolesti, zlobe in tpe: mlada žena Katja, njen dobri, a strahopetno nesamosvojni mož Thon in trgovčeva vdova Marfa, tipična tašča najrše vrste. Poleg teh sta vedra, smela in odločna dva srečna zaljubljenca, Barbara, jenjena pri Kabanovih, in učitelj Kudrjaš, zdrav fant po božji volji. Veselo se ljubita in končno pobegeta iz sveta hudobije, neumnosti in brezsrčne moralnosti v Moskvo v novo, svobodno življenje. Nič se njima bati bodočnosti, saj je učitelj Kudrjaš tudi kemik in mehanik.

Kot zastopnika filistroznosti, sirovosti in

zabitega praznovorstva v mestecu ob Volgi so tu še oblatni pijani trgovci Dikoj, tiran bedak, in omejeni Kuligin. Dvoje služnjik nastopa le epizodno.

Tu pa je še glavni, neprostovoljni povzročitelj vse tragedije, Boris, ki je zavelel Katjo v greh in ki ne stori iz strahopetnosti ničesar, da bi jo rešil. Originalno je, kako poje (!), da je absolvirat trgovsko akademijo in da ima sestro, ki je posejala gospodinski tečaj (ali nekaj takega). Da pusti ta famozni trgovski akademik svojo Katjo po ginljivem slovesu v najbolj črnem obupu ob Volgi, ker se pač boji za svojo dedščino, ki jo opraviha brutalni Dikoj, je prizor, ki osepja in je razumljiv le z vidika ruske večne zagonečnosti...

Predstava, pripravljena temeljito in vztrajno po dirigentu g. Štriftofu in režiserju g. C. Debevcu, je bila odlična ter je po vseh dejanjih žela mnogo toplega priznanja. Operno dejanje se razvija izredno naglo vzdolž šestim slikam, in prav posebno je pohvaliti nenavadno urne izpremembe prizorišč. Zlasti izprememba v 2. dejanju, ko sledi po sobi prizor na krasnem vrtu pri Kabanovih, se je izvršila s presenetljivo naglico. Vse slike so jako lepe, zlasti 1. slika 1. dej. ob hiši Kabanovih s pogledom na Volgo, 2. slika 2. dej. in 2. slika 3. dejanja ter gre scenografu gosp. Ulanjševu iskreno priznanje. Režiser Debevec je zopet tu pokazal, da ima okus in inscenacijsko spretnost, ki bistveno pomagata umotvorom do notranje učinkovitosti in zunanega uspeha.

Opera bo privlačevala osobito zaradi nove sijajne kreacije go. Gjungenčeve, ki je v vtešljenju trpečih, malce ali zelo bolnih žensk resnično velika umetnica. Njena igra je zopet mojstrska, in v spetvu najde tonov in izrazov, ki trgajo srce in dušo.

Dikoj je prav krepko podajal g. Marjan Rus, Boris toplo in simpatično g. Banovec, slabiča dobročino. Tihona gosp. Marčec (ali mora biti tako grdo bradati?), veseljaka Kudrjaša g. Gostič, Kuligina g. Janko, naravno samičko Barbaro ga. Poličeva, a služnjiki ga. Kogejeva in gđ. Ramšakova.

Prav posebno težko in skrajno neprijetno partijo je imela gospa Thierryjeva Kavčnikova s taščo Marfo. Zensko bestjo brez srca in duše, pravčnega volkodlaka v krilih, pa je ta naša izvrstna, vedno močna igralka podajala imenitno ter je bila končno uprav grozna; ko prinese utopljeno Katjo pred njo, reče reševalcem mrzlo: »Hvala vam za vašo preganjalno uslužnost! Svozlajka je živo Katjo in v njeni smrti gleda le pravično kazeno božjo!

Ga. Gjungenec in ga. Thierryjeva sta prejel več šopkov ter sta bili z vsemi solisti in dirigentom g. Štriftovom opetovano pozvani pred rampo. Ovacije po zaključeni predstavi — že ob 4.10! — kar niso hotele prenehati.

»Katja Kabanova« je torej tudi na našem odru zmagala in lahko se nadejamo, da ostane na repertoarju. Fr. G.

Da ne bo več smrdelo

Ljubljana, 28. maja.

V Ljubljani imamo tudi Jadransko obalo in vsi to dobro vemo, čeprav še nismo tam izmenili uličnih napisov. To je naše najlepše sprehajališče, ki ima zdaj že svetovne sloves. Meščani zdaj več ne mislijo na mrcje, saj uživajo vse čare rivijere na domači obali. Zrak je tako blag, nasiten s solnimi parami in južnimi dišavami, da je obala vedno polna sprehajalcev. No, zadnje čase so nekateri začeli ugotavljati, da ne diši, nego smrdi. Govorilo se je tudi nekaj o higijeni in o nekakšnih problemih, ki se jim ne moremo povečati s svojimi nosovi. K sreči pa naša Jadranska obala ni prizadeta in ne okrnjena, vse leto bomo lahko brez skrbi uživali, kar so nam naklonili dobri bogovi.

Vendar so te dni rešili problem. Rekli so, da ne bo več smrdelo in da tudi higijena ne bo več tako sramežljivo zatiskala oči. Napravili so načrt in ga uresničili: Ljubljanci naj priškoči na pomoč nedolžni Gradaščica, naj rine stoječo gnojnico, ki t. dovratno stoji v Ljubljanci skoraj 2 km daleč, naprej proti Bizoviku, da pericam ne bo treba več rabiti mila. Pot, ki naj po nji Gradaščica pojde rinit gnojnico, so kmalu našli, in sicer levi glavni kanal ob Ljubljanci. Napeljali so vodo vanj od jezua Grydaščice v Trnovem in zljaj je stvar rešen: Gradaščica res teče po kanalu z neznano vred, ki se nabira v njem, do šentpetrskega mostu, kjer se izliva v strugo. Gnojnica stoji v strugi, ker ne more teči naprej zaradi močnega teka Gruberjevega prekopa, ki tiži ob ustju vodo nazaj po zaprti Ljubljanični strugi. Gnojnica nima takšnega pritiska, da bi lahko odrivala toliko tok iz Gruberjevega prekopa ter da bi ne zastajala. Pa so računali, da bo nesnagi dal pritisk močnejši pritok po glavnem kanalu, ki bi naj hkrati redčil gnojnico.

Toda ubogi kanalček ne more ustrahovati močne struge Gruberjevega prekopa. Zdi se, da je edini učinek močnejšega pritoka po kanalu, da se je nekoliko zvišala gladina gnojnice, ki zaradi tega nastopa še malo višje proti sredini mesta ob jubilejnem mostu. Tako je torej problemček posrečeno rešen in kar se amradu tiče, lahko »pamo povsem zanesljivo, da bo še smrdelo. Na Jadranski obali se bomo torej lahko vadili v protipilinski vojni vse leto in vzveta bo industrija plinskih mask.

Pred otvoritvijo strelišča v Hrastniku

Hrastnik, 28. maja.

Poldrugo leto poteka, odkar je bila v Hrastniku osnovana savezna streljaška družina Hrastnik-Dol, predno ji je bilo omogočeno, da si zgradi lastno in urejeno strelišče. Ker v lanki poslovni dobi ni bilo pričakovati od nikoder nikake podpore, lastnih sredstev pa družina še ni imela, je nekaj najbolj vnetih članov samo prišlo za delo in uredilo zasilno strelišče, o katerem pa je bilo takoj jasno, da ne bo obstajalo več kot do konca sezone. Na letošnjem občnem zboru pa se je pokazala resna volja članstva, da mora družina čimprej priti do srgurne in urejenega strelišča, ker je drugače resno delo družine nemogoče. Izvoljen je bil odbor s predsednikom g. Rošem na čelu, ki je zadevo takoj resno vzel v roke ter

se po razpoložljivih sredstvih odločil za definitivno gradbo strelišča. Največjo uslugo je pač storil družini g. Roš, ki ji je odstopil brezplačno zemljišče, seveda so pa tudi nekateri drugi priškočili na pomoč posebno »Strelski klub« tako, da je bila omogočena izgradba strelišča.

Danes je strelišče skoraj dokončano, lepa in solidna lesena zgradba namenjena strelcem, je zadosti prostorna, ravno tako pa so zakloni napravljeni iz masivnega betona in dovolj globoki, da bo vsakdo varen pred še tako besnim streljanjem.

V nedeljo 3. junija bo strelski praznik hrastniške kotline, ko bo odprtveno strelišče in izročeno svojemu namenu. Zal, da so se vsa materialna sredstva, s katerimi je družina razpolagala, porabila za gradbo strelišča, kljub temu pa vabimo vse strelce okoliških družin, da se udeležijo otvoritve, čeprav bo brez vsakih nagrad.

Z izgraditvijo strelišča pa je družini zasigurno lep razvoj in napredek, ne samo poudincev, temveč tudi celote. Z otvoritvijo strelišča bo šele dosežen prvi namen ustanovitve družine, a to je, da vzgoja pogumne in izborne strelce ter hkrati brani teletne domovine, naroda in kralja.

Kartografska razstava na velesejmu

Ljubljana, 28. maja.

Sreda
30. maja:

otvoritev XIV. ljubljanskega veleseima

Železniška izkaznica za POLOVIČNO VOZINO se dobi pri blagajnah vseh železniških postaj in velja Din 5.— Sejemška legitimacija upravičuje na znižano voznino na tramvaju.

Ponson du Terrail: 32

Lepa židovka

Roman

Ta čas so se vojaki razkropili po hiši in jo začeli skrbno preiskovati. Upali so, da najdejo Soro. Našli niso niti tajne sobice, niti skritih podzemnih rovov, vodečih iz hiše. Ko se je poveljnik povešene glave pripravil k odhodu, se je Clodion ironično nasmešnil, rekoč: — Gospod, prepozno ste prišli, ker je tišek že davno odletel. Vojaki so odvedli Samuela in v židovski hiši so ostali samo trije ranjenci s Clodionom.

XVII.

SEVRESKA VAZA

Grof de Coarasse je dobil v spopadu več ran in izgubil je mnogo krvi. Sara mu je izprala rane in jih namazala z nekim posebnim balzomom, da bi se mu hitreje zacelile.

In res je ranjencu kmalu odleglo tako, da so se mu začele moči vračati. Samuelova aretacija je hudo zadela ranjenca in njegovega strežaja.

Chevalier de Beausejour in brat občinskega svetnika sta ležala skupaj na drugem koncu dvorane in torej nista mogla slišati, kako sta se Clodion in Coarasse tiho pogovarjala.

Clodion je dejal: — Ubogi prijatelji, zdaj se mi, da sva zabredla v vrsto neizgovornosti, ki jim ni videti konca.

— Naj se zgodi karkoli, — je odgovoril Coarasse.

— Najbrž naju čaka to, — je nadaljeval Clodion, da naju morda že jutraj prepeljejo v trdnjavo Ha ali pa celo v grad Trompette.

— Mene morda res odpeljejo. — Mene tudi — je pripomnil Clodion.

— Vas težko, dragi prijatelji, ker vzamete pot pod noge.

— In potem?

— Tiho pobegnemo.

— Kaj se vam meša, Coarasse?

— Zakaj?

— Ker ste mogli le za hip pomisliti, da vas zapustim.

— Zdi se mi, — je nadaljeval potomec kralja Henrika, — da ne boste mogli preprečiti, da vržejo v ječo tudi mene, če pridete v njo vi.

— Seveda ne, toda lahko vam bom v ječi stregel.

— Pasja noga! Vidim, da ste plemič od pete do glave.

— Vas kaj bohi?

— Skoraj nič.

— Čutite slabost?

— Se malo prej nisem imel nobene moči, zdaj pa že čutim, da bi mogel hoditi, če bi bil na nogah.

— Res?

— In plesati tudi.

— Glej, glej, — se je zasmejal Clodion. — Če je tako, zakaj bi ne pobegnila prej, predno pridejo vojaki po nas?

— Tudi jaz mislim tako, — je pritrdil Coarasse, toda...

— Kakšen to?

— Kam se obrneva, ko prideva iz hiše?

— Ne vem.

— Jaz tudi ne. Ali imate kaj denarja?

— Samo eno pistolo. Kaj pa vi?

— Niti beliča.

— Hm, kaj storiti?

— Počakajte, — je dejal Coarasse in se prijel za glavo. — V glavo mi je šinila srečna misel. Tu v Bordeauxu imam prijatelja. Je sicer navaden duhovnik, doma iz našega kraja. Kolikor mi je znano, sva daljna sorodnika. Če se ne motim, je zdaj kaplan pri Sv. Mihaelu.

— To je tu blizu, — je pripomnil Clodion.

— Potem bo pa abbé gotovo stanoval kje blizu cerkve.

— Torej ne veste točno, kje stanuje?

— Ne vem, pač bom pa kmalu zvedel.

— Zdaj ponoči?

— Ne pozabite, prijatelji, da je ura že štiri in da se bo čez pičli dve uri zdanilo.

— Vendar bova pa morala ti dve uri čakati, predno bova mogla koga vprašati, kje stanuje kaplan.

— Motite se. Če čez dobro uro bova vedela, pr' čem sva.

— Glavno pa je, priti odtod.

Coarasse se je pomembno ozrl tja, kjer sta ležala ranjena tovariša. Chevalier de Beausejour je spal. Drugi brat občinskega svetovaleca je bil obrnjen z glavo k steni.

— Kaj, če bi poskusil obleči se? — je nadaljeval Coarasse.

— Pomagal vam bom, — se mu je ponudil Clodion.

In brž je pobral hlače ter jih položil na posteljo. Pri tem je nekaj zažvenketalo.

Gaskonca sta se presenečeno spogledala.

— Kaj pa je to? — je vprašal Coarasse.

Dvignil je roko, potegnil hlače k sebi, segel v žep in potegnil iz njega vrečko, skozi katero so se videli blesteči cekini.

— Gromska strela! — je zamrmral Clodion.

— Gotovo spim in sanjam, — je vzklil Clodion Coarasse presenečeno. Vščipnite me, toda pošteno.

— Saj ne spite, — je odgovoril Coarasse. — Oba bediva.

— Saj nisem imel v žepu niti beliča.

— Zdaj pa imate tam najmanj dve-sto pistol v zlatu.

— Tristo vragovi! — je vzklil Clodion Gaskonec ves iz sebe, — jaz sem pa mislil, da je bog že nehal delati čudeže.

— V tem primeru, — je pripomnil Clodion smeje, — se je čudež že zgodil, toda meni se zdi, da ga je naredila ročica lepe Samuelove nečakinje.

— Bežite no, — je vzklil Clodion Coarasse, — zagonetka bi bila torej pojasnjena.

— Vse kaže. Zdaj pa morava čim prej odtod in vašega bratrance prav nič ne potrebujeva.

— Pomagajte mi torej obleči se.

Grof de Coarasse je sedel na posteljo.

Druga dva ranjenca se nista niti ganila.

Kmalu je bil grof de Coarasse oblečen.

— O, o — je zamrmral, — noge imam kakor izpodrezane in komaj se držim na njih.

— Krepke roke imam in podpiral vas bom, da boste lahko hodili.

— Mislim, da bo zadostovalo, če se bom le opiral na vas. Opašite mi meč, dragi prijatelji.

Clodion je ogrnil plašč, potem je pa stopil po orstih k vratom. Previdno je odprl okence in pogledal na ulico.

— Vražja strela! — je vzklil Clodion.

— Kaj pa je? Kaj ste videli?

— Neprilakovana ovira, dragi prijatelji. Častnik, ki je aretiral Samuela, je pustil na cesti dva vojaka na straži.

— Ah!

— Izprehajata se pred Samuelovo hišo.

— Torej sva bila ietnika ne da bi kaj slutila.

— Žalibog, da.

— Kaj storiti?

— Vse bo zelo enostavno. Stopim doli...

— Dobro... Toda...

— Oba ubijem.

— Vojaka?

— Da kaj mi preostaja drugega? Potem se pa vrnem po vas.

Fotografski aparat na inspekcijskem potovanju

Kako je pregledal državne ustanove sovjetski uradnik, ki nerad potuje

Fotografski aparat vidi vse ostreje in točneje od človeškega očesa. Neizprosni leči ne ostane nič prikrito, vse spravi neumljeno na dan. Tega se je zavedel tudi visoki sovjetski uradnik, ki je prav nerad potoval. Naročili so mu, naj se pripravi na inspekcijsko potovanje po državnih ustanovah svojega področja. Mož je pa poklical več fotografov in jih prosil, naj opravijo namestu njega to neprijetno pot in fotografirajo vse, kar bodo videli v državnih ustanovah.

Fotografi so opravili svoj posel kar najbolj vestno in čez nekaj tednov so se vrnili s celim kupom fotografij, ki jih je visoki uradnik temeljito pregledal, sedeč v mehkem naslanjaju pri topli pečici. Na prvi fotografiji je zagledal uradnika neke državne trgovine. Obraz mu ni ugajal, mož se mu je zdel že na prvi pogled pijanec in slepar. In ne da bi dolgo razmišljal, je obrnil fotografijo in napisal na drugo stran: »Predlagam, da se upravnik tega podjetja odpusti zaradi pijančevanja in nagnjenja k poverbam.« Na drugi fotografiji je zagledal mlado prodajalko. Za njeno zunanost ni bil navdušen in takoj jo je uvrstil v skupino nestanovitnih značajev, češ, da se ponoči potika po mestu v lovu za ljubavnimi pustolovčinami, v službo pa prihaja prepozno. Na rob

njene fotografije je napisal: »Politično zaostala.«

Ko je zagledal tretjo fotografijo, se mu je pa zdajnil obraz, kajti fotografirano skladišče je bilo do stropa polno živil. Vse je bilo lepo naloženo v dolgih vrstah. Tu so bile kadi kislega zelja in kislih kumar, na stenah so visele za ponev pripravljene kure, na drugi strani so bile pa polne košare mesa. Gospod inspektor, ki je nerad potoval, je bil navdušen za red v skladišču in takoj je napisal na fotografijo: »Predlagam upravniku tega podjetja v napredovanje.« Tako je po vrsti pregledal vse fotografije in poslal svojim predstojnikom obširno poročilo o uspešnem inspekcijskem potovanju.

Oblasti so ukrenile vse po predlogih inspekcijskega uradnika in vse je šlo gladko, dokler drugi inspektor slučajno ni posetil državnega podjetja, ki ga je bil označil prvi kot vzorno. Dolgo se ni mudil v njem. Komaj je stopil v trgovino, čije fotografije je bila njegovemu tovarišu tako všeč, si je takoj zatisnil nos in zbežal na cesto. V skladišču je bilo sicer mnogo živil, ležala so pa v njem že nad pol leta in so strahovito smrdela. Arhangelški inspektor, ki mu je to skladišče tako ugajalo, išče zdaj nov fotografski aparat, da bi fotografiral ne samo živila, temveč tudi smrad.

Najkrhkejši Anglež

17-letni Ernest Gardner iz Birminghama ima prvenstvo, ki mu ga pač nihče ne zavidja. Je namreč najkrhkejši Anglež in najbrž se v tem pogledu na vsem svetu ne more nihče kosati z njim. Razne kosti si je zlomil že tolikokrat, kolikor je star. Nekoč si je zlomil roko samo zato, ker se je v postelji naslonil na njo, da bi se obrnil na drugo stran. Zdravnikom, ki se že dolgo zanimajo za ta primer izredno krhkega človeka, se še ni posrečilo dognati, kje tiči vzrok.

Nedavno so Gradneva na kliniki temeljito rentgenizirali, potem so ga pa odnesli na vrt in posadili v naslanjaj, da bi si odpočil. Na vrtu so se igrali otroci z žogo, ki je slučajno priletela Gardneru v koleno. In to je zadostovalo, da mu je zdrobila nekaj koščic v kolenu. Nesrečni mladenič je preživel svojo mladost večinoma v naslanjaju in najraje se ukvarja z ročnimi deli, s pletenjem nogavic. Zanimivo je, da so njegovi starši, pa tudi bratje in sestre, zdravi in krepki.

Tekme italijanskih študentov

Od 22. aprila do 6. maja bodo v Florenci in Milanu kulturne in športne tekme italijanske akademske mladine, organizirane v GUF (Gruppo universitario fascista). Namen teh velikih tekem je vzgojiti vzorne politične voditelje, classe dirigente. Slušatelji italijanskih visokih šol so dobili za te tekme mesec dni dopusta. Pri tekmah se ne bo gledalo toliko na točke, kakor na celotno kulturo. Kulturne tekme v Florenci pod pokroviteljstvom odličnih predstavnikov italijanske kulture obstojajo iz razstave in disputacije. Pri tem naj se pokaže, kaj je ustvarila italijanska akademska mladina na polju kulture, upodabljanja, gledališča, glasbe, kritike, kina, politike, korporativizma, scenografije in fotografije. Razstava in disputacije bodo v zgodovinski palači San Gallo. Za disputacije so iz-

brali izmed mnogih poslanih najboljša dela. Vsak dan bo posvečen drugi kulturni panogi. V program spada tudi potkus s političnim gledališčem za množice, ki bo prirejalo pod milim nebom na stari florentinski promenadi predstave. Režiser Bassetti uprizori s sodelovanjem 2000 študentov in študentk politično dramo, predstavljajočo vojno, revolucijo in obnovo. Drama se imenuje 18 BL, znak vojaškega tovornega avtomobila.

Istčasno prirede v Milanu velike športne tekme v atletiki, plavanju, lahki atletiki, sabljanju itd. Zmagovalci dobe za nagrado zlate znake, črke M (Mussolini).

Okradeni sodniki

Veliko presenečenje je čakalo predsednika porotnega sodišča in oba njegova prisodnika v nekem ameriškem mestu. Porotna obravnava je bila zelo zapletena in tako je napovedal predsednik čez nekaj časa odmor, da bi se s prisodnikom malo okrepčal. Gospodje so odšli v sosedno sobo, kjer so odložili sodniške talarje, potem so pa sledili glasu lačnih želodcev. Lahko si pa mislimo njihovo presenečenje, ko so se vrnili, pa ni bilo sodniških talarjev nikjer. Iskali so jih in iskali, toda namestu talarjev so našli še večje presenečenje. Ne samo svileni talarji, temveč tudi sodniške čepice so bile izginile z obešalnika. Zlato obrobljena očala, ki jih je rabil predsednik med obravnavo, ker je dalekoviden, so pa ležala razbita na tleh. To pa še ni bilo vse, presenečeni sodniki so opazili, da jim je izginila tudi nova aktovka, kjer so bili važni akti neke druge sodne zadeve.

Ker se pa predsedstvo porotnega sodišča po zakonu ne sme pojaviti brez talarjev, ni kazalo okradenim gospodom drugega, nego preskrbeti si nove talarje. To pa ni šlo tako hitro in porotniki so z občinstvom vred godrnjali, ker so morali dolgo čakati. Končno se je pojavil v porotni dvorani sodni sluga, ki je sporočil, da se obravnava ne more takoj nadaljevati, ker so bili predsedniku in prisodnikom ukradeni talarji. Porotniki so počili v smeh in smejali so se tako dolgo, da je en porotnik ugotovil, da mu je nekdo ukradel iz žepa uro.

Svetopisemski sistem.

— Kako pa kaj nova strojepiska?

Ali piše dobro?

— Hm, piše po svetopisemskem sistemu.

— Kaj se pa to pravi?

— Saj vendar veste: Išcite in našli boste.

Potrpežljivost.

— Za svoje imetje in blagostanje se moram zahvaliti samo svoji izredni potrpežljivosti.

— Saj si vendar podedoval svoje imetje po stricu.

— Da, toda čakati sem moral 30 let, da je stric umrl.

Naročite — čitajte
„LJUBJANSKI ZVON“

Črni Caruso

V Londonu vzbujajo senzacijo nastopi novega črnega pevalca, ki ima baže krasen glas in se uči zdaj pri najboljših učiteljih petja. Pripovedujejo tudi, kako so tega novega Carusa odkrili. Raziskovalec Landburg se je mudil s svojo ekspedicijo v afriški krajini Betahunu. Tam je posetil plemo Gamagara in slišal je petje mladeniča, ki ga je njegov glas kar očaral. Tako močnega in lepega glasu nima baže noben pevec starega ali novega sveta. Landburg je takoj vprašal po imenu mladega pevalca, potem je pa stopil k poglavarju plemena in ga prosil, naj mu dovoli vzeti nadarjenega pevalca s seboj v Evropo, kjer bi ga vzgojil v velikega umetnika, da bi širil slavo svojega plemena po svetu.

Poglavar se je popraskal za ušesom, češ, da ni potrebno, da bi Movanzija, kakor je ime nadarjenemu pevcu, mučil z učenjem in da mu ni treba hoditi daleč med belokosce, saj je med svojimi rojaki zadovoljen. Šele ko mu je Landburg namignil, da je pripravljen poglavarja primerno nagraditi, če mu izroči mladega zamorca, se je poglavar nasmešnil, češ, da mora biti blagor podložnikov dobremu vladarju vedno pri srcu. »Daj mi tri vole in glas iz oblakov, pa lahko pevalca odpelješ.« (Glas iz oblakov imenujejo v Afriki radioparat.) Landburg je ustregel poglavarjevi želji in zdaj v Londonu nestrpno čaka, kdaj vzide zvezda novega Carusa.

Iz Metlike

— Otvoritev novega strelišča. Strelska družina v Metliki si je v Majlandu uredila strelišče, ki ga bo slovesno otvorila v nedeljo 3. junija popoldne. Ob 15. uri bo najprej zbor na Ganglovetm trgu, odkoder bo z godbo odhod na strelišče. Po oficijelni slavnosti bo spet skupen odhod na veselilni prostor na vrtu gostilničarja g. Bračičke. Naše vrle narodne dame bodo skrbele za lačne in žejne, a vabili bodo seveda tudi naši priznani belokranjski jancji na razjuro. Ker nas bo vse prav imenitno kratkočasil naša vrla mešana godba, smo prepričani, da se bodo Metličani lepe pridelitve polnoštevno udeležili in tako moralno in gmotno podprli lepa stremeljenja naše mlade Strelske družine.

— Metliški Sokol priredi svojo spomladansko telovadno akademijo v nedeljo 10. junija. Prosimosa vsa sosedna društva, naj bi ta dan ne prirejala svojih akademij ali drugih prireditvev. Po akademiji bo metliški Sokol za svoje člane in prijatelje priredil na grajskem vrtu prijeteljski sestanek — čajanko. Vabimo članstvo in naše meščane, da se prireditve zanesljivo udeležijo.

— Prvi izletniki. V soboto zvečer so prišli v Metliko prvi izletniki, in sicer peti razred ženske N. drž. gimnazije iz Ljubljane, ki je napravil dvodnevn izlet v naše kraje. Izletnice so obvedoval v Podzemlju, popoldne so napravile pešizlet proti Adleščem in v Metliko, kjer so v osnovni šoli tudi prenočevale. V nedeljo jutraj so se odpeljale do Ozlja, kjer so si ogledale znameniti grad in grajski muzej, nato pa so si pri Kamzanju ogledale tudi znano podzemsko jamo Vrlovo in se z izletniškim vlakom vrutile domov kljub temu, da jim je vreme nagajalo, so odnesle iz naših krajev lepe spomine.

— Binkoštni sejem, ki se je vršil v torko po binkošti, je bil zaključen v znamenju krize. Kupec je bilo zelo malo, zato tudi prodajalci niso prišli na svoj račun. Tudi peki in gostilničarji so slabo iztržili. Precej živahnega je bilo le na lesnem trgu, kamor so Kočevarji pripeljali precejšnjo količino desk, ki so jih vse prodali. Cena lesu je kar čez noč padla. Precej živigne je bilo prignane tudi na živalski sejem, in sicer 425 volov, 140 juncev, 63 junic, 292 krav in 304 prašičev. Prodaj je bilo vsega skupaj zaznamovanih le 210. Cene so se gibale pri govedu od 3 do 3.50 Din za kg, a prašiče od 8 do 12 tednov so prodajali po 180 do 200 Din za komad.

Iz Hrastnika

— Delo pri rudniku. April in maj, dva meseca življenja v probujanju se naravi, pač ne pomenita življenja in zboljšanja za našega rudarja, temveč težko poslabšanje položaja napram lanskemu letu. Oba meseca že delajo naši rudarji ob najskromnejših zaslužkih samo po 12 dni. Razumljivo je, da vlada v revirjih beda, ki je še mnogo težja in večja kot lani. Naš rudar je izgubil že vsako upanje na kako zboljšanje ter obupano gleda v bodočnost. Zeleti bi bilo, da bi po sedanjih sklenitvi pogodbe med državo in TPD, ko je slednja pristala na 4 odstotno znižanje cene premoga, država naročila večje količine ter tako pomagala našemu rudarju.

— Zaključek obrtno nadaljevalne šole. Danes je zaključila obrtno nadaljevalna šola z razstavo risarskih in pismenih izdelkov svoje šolske leto in s tem tudi 10-letnico obstoja.

V restavraciji.

Natakar: štiri male porcije gulaža, prosim.

Gost: Jaz sem naročil veliko porcijo.

— Tako? Oprostite, preslišal sem. Pa si izberite izmed teh največjih.

KOŠNJO NA MOROSTU
prodam. — Strelška ulica 33.
1931

ZARADI OPUSTITVE
ZAJČEREJE
prodam belgijske in modre dušajčane z mladiči. — Čepon, škofljica. 1930

POZOR!
Lutera dama še nima trajne
ondulacije, naj pride v salon
„JURMAN“, Miklošičeva cesta
(poleg sodnje). V eni uri dobi
arabno valovito glavico brez
vsakih bolečin z najnovejšim
ameriškim aparatom za 80.-
inarjev. — Tudi ob nedeljah
dopolne odprt! — Prepričajte
se!

KOMFORTNO STANOVANJE
oddam s 1. junijem v najem
pod izredno ugodnimi pogoji.
— Jernej Jelenič. Ljubljana, Sta-
ra pot št. 1. 1904

Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova.

ako jo pustite kemično čistiti
in barvati v tovarni

JOS. REICH
LJUBLJANA.
Poljanski nasip št. 6-6
Pralnica — svetilnikalnica

ZELO POCENI
se oblečete pri
PREŠERJU, LJUBLJANA.
Sv. Petra cesta št. 14 6/7

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim slad-
korjem vkuhan — se dobi na
malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI.
LJUBLJANA, Dunajska c. 6

Makulturni papir

proda

»Prava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert — »prvo-
vrstne pevčevke. 1906

STROJEPISNI POUK
Večerni tečaj za začetnike in
izveščance. Vpisovanje dnevno
od 6. do 7. ure zvečer. Novi
tečaj se prične 4. junija t. i.
Solnina znižana in stane učna
ura samo Din 2.- — Christo-
fov učni zavod, Ljubljana, Do-
mbranska cesta 15. 1890

Beseničar Ivan, delavnica za precizno mehaniko se je preselila iz dosedanjega prostora Kongresni trg 4 v Šelenburgovo ulico št. 6.

Telefon
23 15